

Nyírpazony Nagyközség Önkormányzat

Polgármesterétől

4531 Nyírpazony, Arany János utca 14.

☎: (42) 530-030 (30) 826-6731 Fax: 42/230-583

E-mail: nyirpazony@nyirpazony.hu Honlap: www.nyirpazony.hu

Ügyirat szám: NYP/3080-1/2026

Ügyintéző: Kaposi Olga

Tárgy: Helyi Esélyegyenlőségi Program
2026. évi áttekintése

ELŐTERJESZTÉS

- a Képviselő-testülethez -

Nyírpazony Nagyközség Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjának 2026. évi áttekintéséről

Előadó:

Dubay László
polgármester

Törvényességi és szakmai
ellenőrzést végző személy:

Dr. Dancs János

Dr. Dancs János
jegyző

Tisztelt Képviselő-testület!

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (a továbbiakban: Ebktv.) 31. §-a rendelkezik a helyi esélyegyenlőségi programokról (a továbbiakban: HEP). Az Ebktv. 31. § (1) bekezdése szerint a települési önkormányzat öt évre szóló helyi esélyegyenlőségi programot fogad el.

Az Ebktv. 31. § (4) bekezdése alapján: „A helyi esélyegyenlőségi program időarányos megvalósulását, illetve a (2) bekezdésben meghatározott helyzet esetleges megváltozását kétévente át kell tekinteni, az áttekintés alapján, szükség esetén a helyi esélyegyenlőségi programot felül kell vizsgálni, illetve a helyzetelemzést és az intézkedési tervet az új helyzetnek megfelelően módosítani kell.”

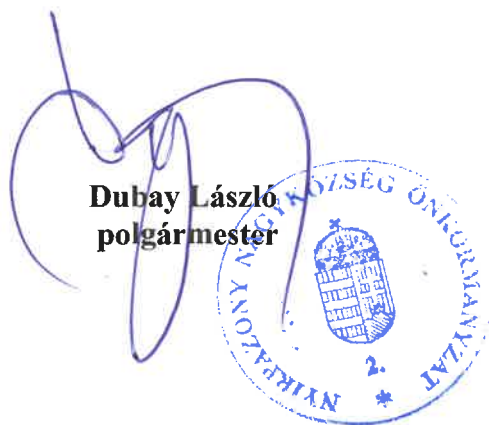
2013. július 1-jétől minden hazai, EU társfinanszírozású, vagy egyéb, pályázat útján elnyerhető forráshoz úgy juthat hozzá a település, ha rendelkezik a testület által elfogadott HEP-pel, továbbá be tudja mutatni **az abban tervezett intézkedések és pályázni kívánt fejlesztés közötti összhangot is.**

Nyírpazony Nagyközség Önkormányzat Képviselő-testülete a 60/2022. (IX. 29.) határozatával fogadta el a Helyi Esélyegyenlőségi Programot, melyet a 84/2024. (IX. 30.) határozatával 2024 évben felülvizsgált és módosította azt. A HEP a áttekintése és szükség szerinti felülvizsgálata ebben az évben esedékes. A HEP áttekintésre került és nincs szükség a felülvizsgálatra, mivel nem történtek olyan változások melyek ezt igényelnék, így változatlan formában javaslom elfogadni a testületnek.

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet, hogy az előterjesztést tárgyalja meg, a határozat tervezetét fogadja el.

Nyírpazony, 2026. szeptember 18.

Dubay László
polgármester

Határozat-tervezet

**NYÍRPAZONY NAGYKÖZSÉG ÖNKORMÁNYZAT
KÉPVISELŐ-TESTÜLETÉNEK**

../2026. (IX. ...) határozata

**Nyírpazony Nagyközség Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjának 2026. évi
áttekintéséről**

A Képviselő-testület:

1. a 60/2022. IX. 29.) határozatával elfogadott 2022-2027. évi Helyi Esélyegyenlőségi Programját, aminek felülvizsgálatát a 84/2024. (IX. 30.) határozatával jóváhagyott áttekintette.
2. a Helyi Esélyegyenlőségi Programját 2026. évben változatlan formában, módosítások nélkül az 1. melléklet szerinti tartalommal jóváhagyja.
3. Az áttekintésről szóló határozat a HEP részét képezi

Dubay László
polgármester

Dr. Dancs János
jegyző

Felelős: Dubay László polgármester

Határidő: azonnal

Nyírpazony, 2026. szeptember

A határozatot kapják:

1. Képviselő-testület tagjai
2. Polgármester
3. Jegyző

**Helyi
Esélyegyenlőségi
Program**

Nyírpazony Nagyközség Önkormányzat

**2022-2027
2026. évi áttekintése**

Tartalom

Bevezetés	3
A település bemutatása	3
Értékeink, küldetésünk	7
Célok	8
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)	9
1. Jogszabályi háttér bemutatása	9
2. Stratégiai környezet bemutatása	12
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége	49
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége	54
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége	60
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelős ségvállalása	66
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága	68
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	69
1. A HEP IT részletei	69
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése	69
A beavatkozások megvalósítói	72
Jövőképünk	74
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	75
3. Megvalósítás	84
Monitoring és visszacsatolás	85
Nyilvánosság	85
Érvényesülés, módosítás	86
4. Elfogadás módja és dátuma	88

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló **2021.06.30-án módosított 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet alapján megjelent Belügyminisztérium „Módszertani útmutató a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” c. dokumentum szerint átdolgozva**, Nyírpazony Nagyközség Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az esélyegyenlőség fogalma az emberi jogok általános felfogásán alapszik. Az emberek egyenlőségét hangsúlyozza nemre, fajra, nemzetiségre, korra, egészségi állapotra, társadalmi helyzetre való tekintet nélkül. Az esélyegyenlőség azt jelenti, hogy nem elég kinyilatkozni, hogy mindenki egyenlő, hanem biztosítani is kell ennek az egyenlőségnek az ésszerű feltételeit. A valódi esélyegyenlőség napjainkban elérhetetlen, esély egyenlőségről nem, csak esély különbség csökkentésről beszélhetünk.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait,¹ valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

Nyírpazony ahhoz, hogy 2022-től is hatékonyan, illetve még hatékonyabban tudja működtetni az intézményhálózatát, ellátni az önkormányzati kötelező feladatokat és lehetőség szerint az önként vállalt feladatok és fejlesztések terén is tudjon előre lépni, ismételten szükséges a feladatok felülvizsgálata, valamint a mutatószámok változása függvényében sort kell keríteni a kötelező és önként vállalt feladatainak átgondolt fejlesztésére, átalakítására.

A település bemutatása

Nyírpazony nagyközség Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében, a Közép Nyírségben, Nyíregyháza város szomszédságában, észak-keletre mintegy 6 km távolságban található település. A község történetének helyzete a régmúltba nyúlik vissza. A község mai területén már az 1200-as években is település volt, melyet Pazony néven tartottak nyilván, majd 1908-ban lett az elnevezése Nyírpazony. A Nyíregyháza vonzáskörzetében lévő, halmazos szerkezetű településen 2020-ban több mint háromezeröttszázan éltek, a betelepülésnek köszönhetően a lélekszám állandóan emelkedik. Az 1. ábrán látható, hogy a lakónépesség 2017 évben 3464, 2018 évben 3494, 2019 évben 3517, 2020 évben 3539 a lakosok száma a településen, megállapítható, hogy az elmúlt 4 év során a település lakossága 75 fővel emelkedett. A község teljesen beépített, 1347 lakóháza 68 utcán helyezkedik el. Minden évben újabb és újabb lakóházzal gazdagodik községünk. Sok lakás cserél évről évre gazdát, sok a megyeszékhelyről kiköltöző. Az elmúlt öt évbe tapasztalható népességnövekedést a vándorlási nyereség és a természetes szaporodás együttesen eredményezte.

¹ Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció.

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén		
Év	Fő (TS 001)	Változás
2018	3 494	bázis év
2019	3 517	100,66%
2020	3 539	100,63%
2021	3 641	102,88%
2022	3 695	101,48%
2023	3 719	100,65%
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR		

A 2. sz. táblázat a 2021. évi állandó népesség (bejelentett állandó népesség) adatait tartalmazza, korosztályos és nemenkénti bontásban. A táblázatból megállapítható, hogy míg a 60-64 éves korosztály tekintetében nincs, úgy a 65 év feletti korosztály esetében jelentős aránykülönbség tapasztalható a férfi és a női lakosság létszáma között. Jellemző, hogy a 0-18 évesek aránya nő, Nyírpazony nem tartozik az öregedő települések közé.

2. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2021)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	1 899	1 964	3863	49,16%	50,84%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			128	3,31%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	330	313	643	8,54%	8,10%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	52	48	100	1,35%	1,24%
18-59 éves (férfiak TS 018, aránya TS 019; nők TS 020, aránya TS 021)	1 165	1 108	2273	30,16%	28,68%
60-64 éves (férfiak TS 022, aránya TS 023; nők TS 024, aránya TS 025)	130	142	272	3,37%	3,68%
65 év feletti (férfiak TS 026, aránya TS 027; nők TS 028, aránya TS 029)	222	353	575	5,75%	9,14%
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR					

A tömegközlekedés autóbusszal megoldott, a járatok elég ritkák, nagyobb igény mutatkozik, de évek óta nem tudja a Volán a járatokat sűríteni. A közlekedést nagyban segíti, hogy a megyeszékhely központjáig és a szomszédos községig kerékpárút került kiépítésre részben pályázatokon elnyert támogatásból és az azokhoz kapcsolódó saját forrásból. A kerékpárutat sok diák és munkahelyre közlekedő veszi igénybe tavasztól késő őszig. A település már 1926 évtől villanyhálózattal rendelkezik. 1981-ben épült meg a vezetékes ivóvízhálózat, 2003 évben került kiépítésre a szennyvízhálózat melyre 95 %-ban a rákötés megtörtént. A szennyvízhálózat megépítése pályázaton elnyert támogatásból valósulhatott meg. Vezetékes telefonhálózat, vezetékes kábel tv létesült, melyet a lakosság 99 %-a használ. A szervezet szemétszállítás a községben 1988 évtől működik. A vezetékes

gázhálózatra a lakosság 1995 évtől csatlakozhat. Az úthálózat 100%-ban szilárd burkolatú. A település tiszta, rendezett, gondozott, az infrastruktúra teljes körű. A község belterülete 277 ha, a külterület 1231 ha. A lakosság megélhetését ipari és kereskedelmi vállalkozások, a földművelés és az állattenyésztés biztosítja. A vállalkozások száma településünkön évről évre emelkedést mutat. 2012 évben megalakult a Nyírpazony Településüzemeltetési Kft. A Kft végzi az önkormányzati intézmények karbantartását, takarítását, a közterületek, közutak, parkok, vízelvezető csatornák folyamatos karbantartását, eszközöket biztosítanak a beruházásokhoz, közmunkaprogram részesei, rendezvényeket bonyolítanak, beruházásokat, felújításokat végeznek.

Egészségügyi ellátás: Nyírpazony Nagyközség Önkormányzata az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. Tv. 152. §. (1) bekezdésében meghatározott kötelező és az egészségügyi alapellátás körébe tartozó feladatait részben feladat-ellátási szerződés útján látja el, melyek a következők:

- háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátás,
- fogorvosi ellátás,
- védőnői ellátás.

Községünk intézményei:

- Polgármesteri Hivatal
- Szini Károly Magyar-Angol Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola
- Aranyalma Óvoda, Bölcsőde, Családi Bölcsőde és Konyha
- Családi Napközi
- Közösségi ház
- Felnőtt háziorvosi rendelő
- Gyermekorvosi rendelő
- Fogászati rendelő
- Gyógyszertár
- Községi Postahivatal
- Községi Könyvtár és házasságkötő terem
- Körzeti megbízott rendőri iroda
- Sportcsarnok
- Picur-lak Bölcsőde

Községünkben két templom található, a Református és a Görögkatolikus templom a hozzá tartozó parókiák valamint az Adventista imaház.

Az eddig elnyert pályázatainkból az alábbiakat valósítottuk meg:

- Kerékpárút építése Kabalás településrészen
- Óvoda energetikai fejlesztése
- Konyha technológiai felújítása és eszközbeszerzés
- Ravatalozó felújítása
- Orvosi eszköz beszerzése gyermekorvos és védőnő részre
- Utak felújítása
- Kondipark kiépítése
- Műfüves pálya építése
-

3. számú táblázat - Öregedési index			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2018	554	534	103,75%
2019	571	567	100,71%
2020	576	580	99,31%
2021	575	643	89,42%
2022	576	663	86,88%
2023	597	696	85,78%
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR			

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások	
Év	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (fő) (TS 031)
2018	6,32
2019	3,71
2020	8,50
2021	29,53
2022	20,42
2023	9,17
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR	

5. számú táblázat - Természetes szaporodás	
Év	Az élve születések és halálozások különbségének 1000 lakosra vetített száma (fő) (TS 032)
2018	0,86
2019	1,14
2020	-3,12
2021	-0,28
2022	-1,36
2023	1,08
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR	

Értékeink, küldetésünk

A helyi esélyegyenlőségi program kiemelt figyelmet fordít:

- az oktatás és a képzés területén a jogellenes elkülönítés megelőzésére, megszüntetésére;
- az oktatásban, képzésben megjelenő sztereotipikus pályaaorientáció megváltoztatására;
- az egészségügyi szolgáltatásokhoz való egyenlő hozzáférés biztosítása;
- a hátrányos helyzetűek munkaerő-piaci hátrányainak csökkentésére, foglalkoztatási esélyének javítására;
- az egyenlő bánásmód követelményének érvényesítésére a helyi önkormányzat döntéshozatalában, illetve az általa fenntartott vagy támogatott intézményekben, és az önkormányzat által ellenőrzött szolgáltatások körében;
- a hátrányos helyzetű csoportok tagjai részvételének elősegítésére a döntéshozatalban, ill. a közügyek irányításában.

Az esélyegyenlőség biztosításával összefüggő fenntartói tevékenységek, felelőségek az esélyegyenlőségi célok elérése érdekében a kötelezettségek meghatározása a kötelezettségek teljesítéséért felelős személyek kijelölése, akiknek fő feladata:

- a program megvalósításának koordinálása;
- a program végrehajtásának nyomon követése;
- az esélyegyenlőség sérülésére vonatkozó esetleges panaszok kivizsgálása;
- az esélyegyenlőségi terv nyilvánosságának biztosítása;
- esélyegyenlőségi kockázatok kezelése, folyamatos korrekciója
- az eredmények nyilvánosságra hozásakor a személyes adatok védelmének maximális érvényesítése;

A HEP a 321/2011.(XII.27.) Korm. rend. 1.§ (2) bekezdés előírása értelmében kiemelt figyelmet fordít célcsoportjai, a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok, különösen **a mélyszegénységben élők, romák, gyermekek, nők, idősek, fogyatékkal élők helyzetére.**

Nyírpazony Nagyközség Önkormányzata mindent megtesz annak érdekében, hogy az érintett célcsoportok a saját településen jussanak lehetőséghez az oktatás, a kultúra, a sport, a szociális és

egészségügyi szolgáltatás, a foglalkoztatás, a lakhatás, valamint a közlekedés és a kommunikáció területén.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

A HEP célja, hogy a település minden lakójának elérhetővé tegye a közszolgáltatásokat, biztosítsa a **gyermekeket, nőket, időseket, a fogyatékkal élők és a hátrányos helyzetű** állampolgárok esélyegyenlőségét.

Nyírpazony település Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet,
- szegregációmentességet,
- a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket.

A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A településen élő hátrányos helyzetű csoportok helyzetének feltérképezése és a feltárt problémák komplex kezelésére szolgáló (más települési programokkal összehangolt) intézkedési terv megalkotása, a helyben érintett szereplők bevonásával, szükség szerint a települések közötti együttműködések kialakításával.

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-

értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A HEP-nek kiemelten foglalkoznia kell:

- a hátrányos helyzetűek munkaerő-piaci hátrányainak csökkentésével, foglalkozási esélyeinek javításával,
- a munkaerő-piaci szegregáció visszaszorításával,
- hátrányos helyzetű gyermekek, tanulók hátrányainak kompenzálásával,
- a foglalkoztatási, oktatási, egészségügyi, szociális, igazgatási és területfejlesztési célok összehangolásával,
- a közszolgáltatásokhoz és az egészségügyi szolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés biztosításával,
- az esetleges lakóhelyi szegregáció felszámolásával,
- a mélyszegénységben élők, romák, nők, kisgyermekesek esélyegyenlőségével és az egyenlő bánásmód érvényesítésével a megfelelő pénzületi, természetbeni juttatásokhoz való hozzájutásával,
- az esélyegyenlőség javításához kapcsolódó prioritási sorrend meghatározásával,
- a helyben élő nehezebb sorsú, tartós betegségben lévő, fogyatékkal élő, szegénységgel küszködők, hátrányos helyzetben levők segítésével,
- az emberi méltóság tiszteletben tartásával,
- akadálymentes közlekedés biztosításával.

HEP jelentősége

A HEP-ek nem csupán a felzárkózási stratégiai településszintű megvalósításának alapegységei, hanem fontos szerepet töltenek be a kormányzati konzultációs rendszerben azzal, hogy megteremtik a lehetőséget a kormányzati célok társadalmasítására, a fejlesztési elképzelésekhez történő csatlakozásra és fordított irányban az alulról felfelé történő információáramlásban is lehetőséget biztosítanak a településszintű előrehaladás nyomon követésére és fejlesztési igények megfogalmazására a felzárkózási, esélyteremtési feladatokhoz kapcsolódóan

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

Az Alaptörvény 4. módosításával bekerült a XV. cikk (4) pontjaként, hogy” Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti”

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük.

A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és 2021.06.30-i módosítása
- a Belügyminisztérium honlapján megjelent „MÓDSZERTANI ÚTMUTATÓ a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a
- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)

- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.)

előírásaira.

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvényben foglalt helyi esélyegyenlőségi programok intézkedései kapcsolódnak a következőkben felsorolt, Európai Unió és nemzeti szintű stratégiákhoz, ágazati politikához:

- **EU 2020 stratégia**

Az esélyegyenlőség szempontjából releváns célkitűzéseket tartalmaz:

- Biztosítani kell, hogy a 20–64 évesek körében a foglalkoztatottság aránya elérje a 75%-ot
- A szegénység és társadalmi kirekesztettség kockázatának kitett lakosok számának 25%-os csökkentése, 20 millió ember kiemelése a szegénységből
- Cél az iskolából kimaradók arányának 10% alá csökkentése

- **Nemzeti Reform Program,**

A 2018. évi Nemzeti Reform Program intézkedéseinek jelentős hányada önálló stratégia, törvény, amelyeket megelőzött a törvényekben előírt társadalmi konzultáció, továbbá az uniós programokban szereplő intézkedések esetében az EU támogatások felhasználási eljárásrendjének megfelelően mind a tervezés, mind a kiválasztás folyamatában sor kerül társadalmi egyeztetésre. A gazdaságpolitika aktuális fő célja a termelékenység, a versenyképesség javítása. Az elmúlt időszak fő kormányzati intézkedései már alapvetően ezt a célt szolgálják: béremelés, adó- és járulékcsoökkentés, közfoglalkoztatás átalakítása, különböző iparfejlesztési és digitalizáció támogató programok, az oktatás és képzés az esélyeket megerősítő, versenyképessébbé tétele, az egészségügyi szolgáltatások fejlesztése.

- **Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia,**

A felzárkózáspolitikát az új stratégiai és kormányzati keretek adta átfogó megközelítésmód, amely a szakpolitikák összehangolásával és komplex beavatkozásokkal kezeli az ország társadalmi kohézió szempontjából meghatározó szociális problémáit.

A felzárkózáspolitikát célja, hogy

- csökkenjen a szegénységben vagy társadalmi kirekesztettségben élők aránya;
- csökkenjen a hátrányos helyzetű gyermekek társadalmi lemaradása, gyengüljenek a szegénység átöröklésének tendenciái;
- csökkenjenek a roma és nem roma népesség közötti társadalmi különbségek;
- enyhüljenek a társadalmi és területi kizáródás jelenségei, folyamata;
- minél több embert hozzon abba helyzetbe, hogy felelősséget tudjon vállalni saját sorsáért;
- a felzárkóztató programok teljesítményre ösztönözzenek és teljesítményt várjanak el.

- **„Egészséges Magyarországért 2014-2020” Egészségügyi Ágazati Stratégia**

A stratégia specifikus népegészségügyi célkitűzései:

- A születéskor várható, egészségben eltöltött életek növelése 2020-ra (EU-átlag elérése 2022-re).
- A fizikai és mentális egészség egyéni és társadalmi értékének növelése.
- Egészségtudatos magatartás elősegítése, egyéni felelősségvállalás érvényesítése.

- A területi egészség-egyenlőtlenségek, illetve a születéskor várható élettartamban mutatkozó különbségek csökkentése.

- **„Legyen jobb a gyermekeknek!” Nemzeti Stratégia,**

A Nemzeti Stratégia szükségességét elsősorban az indokolja, hogy csökkentse a gyermekek és családjaik nélkülözését, javítsa a gyermekek fejlődési esélyeit.

A törvény minden gyermekre kiterjed, de értelemszerűen azoknak a gyermekeknek kell prioritást kapniuk, akiknek érdekei a legjobban sérülnek, akiknél a nélkülözések a legjobban korlátozzák fejlődésüket. Másik fontos indoka a szegénységi ciklus megszakításának szükségessége. Ez a gyermekek és a társadalom közös távlati érdeke.

A szegény gyermekkor nem csak az anyagi javak hiányát jelenti, hanem azt is, hogy a gyermekek előtt lezáródnak azok a lehetőségek, amelyek révén jó eséllyel kapcsolódnak be a társadalom nagy rendszereibe, munkába, állampolgári részvételbe, egyáltalán: hozzájuthatnak a tisztességes megélhetéshez.

- **Nemzeti Ifjúsági Stratégia.**

A stratégia általános célja: az ifjúságban rejlő erőforrások kibontása, e korosztály társadalmi integrációjának elősegítése. A dokumentum kiemelt célként rögzíti egyebek mellett a kirekesztettség, kisodródás megakadályozását, az unió által deklarált célok átvételét, a magyarországi és a határon túli magyar fiatalok közötti kapcsolatok fejlesztését.

A stratégia speciális célokat is megfogalmaz, ezek között szerepel az ifjúsági korosztályok társadalmi, egyéni felelősségének fejlesztése, integrációjának segítése, a gyermekvállaláshoz szükséges feltételek, a munkavállalás, otthonteremtés elősegítése.

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása.

Az esélyegyenlőséget segítő helyi rendeletek, határozatok a település szociálpolitikai intézkedéseit, ezzel kapcsolatos elveit határozza meg. Az önkormányzat rendeletében a jogszabályi elvárásokhoz hasonlóan határozza meg a rászorultságot egyes pénzbeli és természetbeni ellátások tekintetében.

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvényből adódó egyes feladatok végrehajtásáról: célja, hogy az Önkormányzat közigazgatási határain belül lakóhellyel vagy tartózkodási hellyel rendelkező gyermekek védelme érdekében megállapítsa az Önkormányzat által pénzben és természetben biztosított gyermekvédelmi ellátások formáit, az eljárási és jogosultsági szabályokat valamint a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátásokat, illetve az ellátások igénybevételének rendjét, hogy ezzel is segítséget nyújtson a gyermekek törvényben foglalt jogainak és érdekeinek érvényesítéséhez.

A szociális rászorultságtól függő egyes pénzbeli és természetben nyújtott szociális ellátásokról szóló 13/2017. (XI.15.) önkormányzati rendeletében meghatározott ellátási formákkal célja, hogy a szociális biztonságot megteremtse. Az önkormányzat pénzbeli települési támogatással támogatja a rendkívüli élethelyzetbe kerülő családokat, a felsőoktatásban tanuló hátrányos helyzetű fiatalokat a Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati ösztöndíjjal, valamint havi rendszerességgel nyújtható települési támogatást biztosít a létfenntartást veszélyeztető lakosokat.

A pénzbeli támogatások mellett természetben nyújtott támogatásokat is biztosít a szociálisan rászoruló háztartások részére helyi lakásfenntartási támogatás formájában, köztemetést biztosít azon személyek részére, akik az elhunyt eltemettetésére nem tud vagy nem lehet feltemettetésre köteles személy. Az önkormányzat a települési szilárd hulladékkal kapcsolatos kötelező helyi közszolgáltatás díjából kedvezményt biztosít az egyedül élő 70 éven felüliek részére. A téli tüzelőanyag kiadásokhoz, téli tüzelőanyag támogatást nyújt az önkormányzati rendeletben meghatározott feltételek szerinti jogosultaknak. Természetbeni formában tanszertámogatást nyújt minden évben a nyírpazonyi lakóhellyel rendelkező általános iskolai és középfokú nevelési-oktatásban beiratkozott tanulók részére.

2. Stratégiai környezet bemutatása

A felzárkózás politika alapidokumentumaként Magyarország Kormánya 2011-ben fogadta el a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiát [1430/2011. (XII.13.) Korm. hat.], majd 2014-ben annak frissítéseként a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia II-t [1603/2014. (XI.4.) Korm. hat.] 2021-ben elkészült a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNPFS 2030), amely a következő 10 évre alapozza meg a felzárkózás-politika fő irányait.

Új Roma Stratégia (2019-2030)

Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)

„Legyen jobb a gyermekeknek „Nemzeti Stratégia (2007-2032)

Nők és Férfiak Társadalmi Esélyegyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021)

Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), és (2023-2024)

Országos Fogyatékosügyi Program (2015-2025)

A helyi felzárkózás politika tervezési alapjaként épít a HEP-re a Pénzügyminisztérium összefogásában készült Nemzeti Fejlesztés 2030, Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció is.

Az Ebktv. 31.§ (2) bekezdése értelmében a programalkotás során gondoskodni kell a HEP és a települési önkormányzat által készítendő egyéb fejlesztési tervek, koncepciók, továbbá a köznevelési esélyegyenlőségi terv, ill. a szakképzési esélyegyenlőségi terv és az integrált településfejlesztési stratégia antiszegregációs célkitűzéseinek összhangjáról.

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

A program figyelembe veszi Nyírpazony Nagyközség Önkormányzatának mindazon dokumentumait, melyek kitérnek az esélyegyenlőség megvalósítására, így különösen:

- Nyírpazony Nagyközség Önkormányzat Gazdasági Programja (2015-2020);
- Költségvetési rendelet
- Településfejlesztési koncepció
- Településszerkezeti terv

Nyírpazony Nagyközség Önkormányzat településfejlesztési koncepciója olyan prioritásokat határoz meg, amelyekhez a települési esélyegyenlőségi terv hozzá tud járulni.

Alapelvek:

- térségi kapcsolatok erősítése,
- település fejlesztésének összehangolása a megyei és térségi fejlesztési elképzelésekkel,
- munkahelyteremtés
- intézmények pályázati forrásból történő továbbfejlesztése, energetikai hatékonyság növelése,
- népesség számának szinten tartása, illetve lehetőség szerinti emelése,
- település mozgatóerejének növelése, ifjúságmegtartó, családbarát programok kidolgozása,
- szolgáltatások fejlesztése,
- természeti környezet fejlesztése, a belterületi zöldfelületek igényes kialakítása,
- a környezetvédelem,
- emberközpontú környezetszemlélet érvényre juttatása,
- vidéki életforma népszerűsítése,
- információs szolgáltatás működtetésének kiterjesztése,
- civil szervezetek támogatása.

Infrastruktúra:

- kiemelt helyen szerepel a csapadékvíz elvezető rendszerek fejlesztése, kiépítése,
- külterületi utak felújítása,

- közüzemi szolgáltatások színvonalának növelése,
- tömegközlekedés továbbfejlesztése,
- községi könyvtár területének és eszközállományának bővítése,
- régi óvodaépület korszerűsítése
- szolgáltató és ügyfélbarát közigazgatás megteremtése,
- községfejlesztésre alkalmas közigazgatás személyi és tárgyi feltételeinek biztosítása,
- fokozott figyelmet kell fordítani a közterületek gondozására, tisztántartására,
- parkosítási programok,
- település- építési programok szervezése,
- gondoskodni kell az elöregedett fák kivágásáról és pótlásáról,
- figyelmet kell fordítani a köztéri építmények állagának megővására,
- külterületi utak, zöldövezet karbantartására,
- községüzemeltetés hatékony és színvonalas biztosítása a Nyírpazony Településüzemeltetési kft.-vel.

Alternatív fejlesztési elképzelések:

- fejleszteni kell a település turisztikai arculatát. Kiemelten kell kezelni azokat a fejlesztéseket, melyek turisztikailag kiemelkedő jelentőséggel bírnak, vonzerőt jelentenek,
- pályázati lehetőség igénybevételel turisztikai-idegenforgalmi centrum kialakítása a helyi vállalkozók és civil szervezetek bevonásával.
- az idegenforgalmi szempontból fontos közterületeken megfelelő pihenőhelyek kialakítása.

(Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció stb.)

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

Nyírpazony nagyközség 2017. december 31. napjáig a Nyírségi Többcélú Kistérségi Társulás tagja volt. Kezdeményeztük Nyíregyházával, hogy 2018. január 1-től feladatellátási szerződés keretein belül biztosítsa a nagyközség részére az étkeztetést, házi segítségnyújtást, jelzőrendszeres házi segítségnyújtást, közösségi ellátást, támogató szolgáltatást, idősek, fogyatékosok és pszichiátriai betegek nappali ellátást, idősek otthonát, fejlesztő foglalkozást, család- és gyermekjóléti szolgáltatást, családok átmeneti otthonát.

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény /Gyvt./ 97. § (1) bekezdése alapján a személyes gondoskodást nyújtó ellátásokat a települési önkormányzat állami fenntartóval, egyházi fenntartóval kötött ellátási szerződés útján is biztosíthatja.

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény /Szt./ 91. § (1) bekezdés c) pontja alapján helyi önkormányzat ellátási kötelezettségének a szociális szolgáltatást nyújtó szolgáltatót, intézményt működtető fenntartóval létrejött ellátási szerződés megkötésével is teljesítheti. Ezek alapján Nyíregyháza Megyei Jogú Város 2018. január 1-től a Nyíregyházi Gyermekjóléti Alapellátási Intézmény, Nyíregyházi Család- és Gyermekjóléti Központ, illetve a Nyíregyházi Szociális Gondozási Központ keretében biztosítja az ellátásokat.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

Az önkormányzat és intézményei különböző szolgáltatásfejlesztésekre rendszeresen pályáznak, amelyekhez helyi adatgyűjtések történnek, azonban a település teljes helyzetképére vonatkozó kutatások nem valósultak meg, nem készültek.

A felhasznált statisztikai adatok többnyire a TEIR adatbázisból, helyi önkormányzati adatokból, statisztikákból, a helyi nyilvántartásokból kerültek összegyűjtésre, figyelembe véve a helyi szakemberek, intézmények, civilszervezetek beszámolóit, tapasztalatait. Több helyen van adathiány,

mivel a megelőző évi hivatalos statisztikai adatok több helyen még nem állnak rendelkezésre. A különböző forrásokból szerzett, ugyan azon területet érintő adatok több esetben eltérést mutatnak.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

A mélyszegénység nem csak tudományos fogalom a szociológiában, de a hétköznapi élet jelensége is és azt jelenti, amikor valaki vagy valakik tartósan a létminimum szintje alatt élnek és szinte esélyük sincs arra, hogy ebből önerőből kilépjenek.

A mélyszegénységet összetett jelenséggé kell kezelni, amelynek okai többek között társadalmi és gazdasági hátrányok, iskolai, képzettségbeli és foglalkoztatottságbeli deficitekben mutatkoznak meg, és súlyos megélhetési zavarokhoz vezetnek. A helyi önkormányzat feladat- és hatásköreinek ellátása során – törvényben meghatározott módon és mértékben – biztosítja a közfoglalkoztatási jogviszonyban lévő személy feladatellátásba történő bevonását. Az utóbbi években Nyírpazonyban ennek következtében is érezhetően csökkent az álláskereső száma. Míg 2017-ben 122 regisztrált munkanélkülit tartottak számon a településen, addig 2020. hasonló időszakában 118 főt. A változás oka lehet a munkalehetőségek bővülése, kisebb mértékben a munkaképes korú lakosság elvándorlása.

Legutóbb 2015 márciusában került átalakításra a szociális ellátórendszer – lényegében az önkormányzatokra bízva a fenntartást. Megszüntették a központi lakhatási és adósságrendezési támogatást. A rendszeres szociális segélyt sokkal kevesebben kaphatják meg. Különösen a nyugdíj előtt álló, nagyjából 17-18 ezer főnek egyedüli esélyként maradt a közmunka, amit kötelező elvállalniuk, ha valamilyen bevételhez akarnak jutni. Az álláskeresői járadékot kilenc hónapról háromra rövidítették.

Helyi szinten az egyik legnagyobb közfoglalkoztató és a munkát koordináló szerv továbbra is az önkormányzat, a munkavégzés helyét pedig az önkormányzat és intézményei biztosítják.

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

3.1. számú táblázat - Jövedelmi helyzet		
Év	Az SZJA adófizetők száma	Az SZJA adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók
	az állandó népesség %-ában (TS 059)	az SZJA adófizetők %-ában (TS 060)
2018	54,15	28,04
2019	53,15	24,13
2020	54,57	24,48
2021	54,83	21,25
2022	55,24	18,94
2023	n.a.	n.a.
Forrás: TelR, KSH Tstar		

A mélyszegénységgel kapcsolatos vizsgálatok az egyén, illetve háztartás saját jövedelmi helyzetének értékelésén alapulnak. A rendelkezésre álló adatok alapján elsősorban a munkanélküliség, a szociális rászorultság, a gyermekek helyzete, a lakhatási viszonyok és az iskolai végzettségek figyelembevételével készítünk elemzéseket. A lakosság jövedelmi viszonyairól nincs megfelelő

adatunk, hogy mennyi az a jövedelem, amelyből meg lehet élni egy településen, annak megítélése országrészekről függően más és más.

Az Emberi Erőforrások Minisztériuma Központi Ügyfélszolgálati Irodája 2018. januári hatályosulással összegyűjtötte a szociális ellátórendszer rendelkezéseit. Bizonyos ellátások az időskorúakat érintik, mások a megváltozott munkaképességűeket, a fogyatékosokat, a gyermeket nevelő családokat. Jelen felsorolás az ellátások jogosultsági feltételeit nem, csak az ellátások formáit tartalmazza:

- I. 1993. évi III. törvény (Szociális törvény) ellátásai
 - a. Szociális rászorultságtól függő pénzbeli ellátások
 - i. aktív korúak támogatása
 - ii. egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás
 - iii. foglalkoztatást helyettesítő támogatás
 - iv. időskorúak járadéka
 - v. ápolási díj
 - vi. tartós ápolást végzők időskori támogatása
 - vii. települési támogatás
 - b. Természetben nyújtott szociális ellátások
 - i. köztemetés
 - ii. közgyógyellátás
 - iii. egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság
- II. 1993. évi III. törvényben szabályozottakon kívüli ellátások
 - i. rokkantsági járadék
 - ii. megváltozott munkaképességű személyek ellátásai
 - iii. bányászok egészségkárosodási járadéka
 - iv. vakok személyi járadéka
 - v. házastársi pótlék
 - vi. házastárs utáni jövedelempótlék
 - vii. cukorbetegség támogatása
 - viii. szépkorúak jubileumi köszöntése
 - ix. súlyos mozgáskorlátozottak közlekedési támogatása
 - x. parkolási igazolvány
 - xi. fogyatékosági támogatás
 - xii. álláskeresési járadék
 - xiii. nyugdíj előtti álláskeresési segély
 - xiv. keresetpótló juttatás
- III. Gyermek után járó ellátások
 - a. 1998. évi LXXXIV. törvényben szabályozott ellátások
 - i. anyasági támogatás
 - ii. gyermekgondozást segítő ellátás (2015.12.31-ig GYES)
 - iii. családi pótlék
 - iv. magasabb összegű családi pótlék
 - v. gyermeknevelési támogatás
 - b. 1997. évi LXXXIII. törvényben szabályozott ellátások
 - i. csecsemőgondozási díj
 - ii. tápénz
 - iii. gyermekápolási táppénz
 - iv. gyermekgondozási díj
 - v. baleseti járadék
 - c. Egyéb kedvezmények
 - i. apa munkaidő-kedvezménye
 - ii. gyermekek után járó pótszabadság
 - iii. családi kedvezmény

- iv. családi járulékkedvezmény
- v. ingyenes tankönyvellátás
- d. 1997. évi XXXI. törvényben szabályozott pénzbeli és természetbeni ellátások
 - i. rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény
 - ii. gyermektartásdíj megelőlegezése
 - iii. otthonteremtési támogatás
 - iv. gyermekétkeztetés
- IV. 1997. évi LXXXI. törvény fontosabb ellátásai
 - a. A társadalombiztosítási nyugellátásról
 - i. öregségi teljes nyugdíj
 - ii. öregségi résznyugdíj
 - iii. korhatár előtti ellátás
 - iv. korhatár előtti ellátásban részesülők kereső tevékenysége
 - v. rokkantsági nyugdíj
 - b. Hozzá tartozói ellátások
 - i. özvegyi nyugdíj
 - ii. árvaellátás
 - iii. szülői nyugdíj
 - iv. özvegyi járadék

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, aránya

3.2. 1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint			
Év	Nyilvántartott állás keresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
2018	2,64	4,09	3,37%
2019	2,98	3,30	3,14%
2020	3,84	5,23	4,54%
2021	2,52	3,54	3,03%
2022	2,90	2,75	2,83%
2023	2,60	2,22	2,41%
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal			

3.2.2. számú táblázat - Nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerint

Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2018	2019	2020	2021	2022	2023
	Fő összesen	87	81	118	80	76	65
20 éves, vagy az alatti (TS 037)	Fő	4,00	4,00	10,00	0,00	2,00	3,00
	%	4,60%	4,94%	8,47%	0,00%	2,63%	4,62%
21-25 év (TS 038)	Fő	9,00	3,00	14,00	8,00	5,00	4,00
	%	10,34%	3,70%	11,86%	10,00%	6,58%	6,15%
26-30 év (TS 039)	Fő	7,00	2,00	11,00	5,00	5,00	2,00
	%	8,05%	2,47%	9,32%	6,25%	6,58%	3,08%
31-35 év (TS 040)	Fő	8,00	7,00	9,00	8,00	8,00	3,00
	%	9,20%	8,64%	7,63%	10,00%	10,53%	4,62%
36-40 év (TS 041)	Fő	8,00	5,00	14,00	8,00	6,00	4,00
	%	9,20%	6,17%	11,86%	10,00%	7,89%	6,15%
41-45 év (TS 042)	Fő	11,00	10,00	11,00	5,00	7,00	8,00
	%	12,64%	12,35%	9,32%	6,25%	9,21%	12,31%
46-50 év (TS 043)	Fő	11,00	12,00	12,00	5,00	4,00	6,00
	%	12,64%	14,81%	10,17%	6,25%	5,26%	9,23%
51-55 év (TS 044)	Fő	2,00	9,00	11,00	8,00	5,00	6,00
	%	2,30%	11,11%	9,32%	10,00%	6,58%	9,23%
56-60 év (TS 045)	Fő	13,00	13,00	10,00	12,00	9,00	4,00
	%	14,94%	16,05%	8,47%	15,00%	11,84%	6,15%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	14,00	16,00	16,00	21,00	25,00	25,00
	%	16,09%	19,75%	13,56%	26,25%	32,89%	38,46%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.2.3. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők aránya

Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül (TS 058)
	%	%
2018	55,17	52,08
2019	54,32	54,55
2020	50,00	54,24
2021	50,00	55,00
2022	52,63	42,50
2023	44,62	37,93

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Amennyiben a nyilvántartott álláskeresők csoportját szűkebb korcsoportokra tovább bontva vizsgáljuk látható, hogy legkisebb arányban a 20 éven aluli lakosság körében találhatóak regisztrált munkanélküliek. Ennek magyarázata lehet, hogy a 16. életévüket betöltött lakosok többsége még az oktatási rendszerben foglal helyet, középiskolában, vagy azt követően felsőfokú szakképzésben vagy felsőoktatásban vesz részt. A vizsgált időszakban egészen 2019. évig csökkent, 2020-ban növekedést a COVID 19 járvány okozta, így az álláskeresők száma növekedett, korcsoportonkénti megoszlása alapján 45-49 valamint a 55 év feletti lakosság arányának tükrében növekedett. Kiugró növekedés tapasztalható az 59 év feletti lakosság körében, mely a 2010 óta zajló, lépcsőzetes nyugdíjkorhatár emeléssel, valamint az korkedvezményes nyugdíj megszüntetésével állhat összefüggésben. Ez a tendencia 2019 évig jelentős csökkenést mutat. Ezen felül általánosságban is megállapítható, hogy idősebb korban a mobilitási képesség csökkenésével egyenes arányban növekszik a kiszolgáltatottság is, amennyiben helyben nincs lehetőség a foglalkoztatásra, az idősebb korosztály tagjai gyakrabban válnak munkanélkülivé. Az önkormányzat által működtetett közfoglalkoztatási programok próbálják ellensúlyozni az idősebb korosztályra és egyéb hátrányos helyzetben lévő lakosokra nehezedő, főként az alacsony mobilitási lehetőségeiből fakadó terheket azzal, hogy helyben biztosítanak álláslehetőséget számukra.

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága

Az iskolai végzettség, szakképzettség kiemelt szempontja a foglalkoztatásnak, mely mind a szegénység vizsgálatánál, mind a jövedelmi és a vagyoni helyzet elemzésénél is kiemelésre kerül. A mai, rohamosan fejlődő világban a szakmák, munkakörök egyre erőteljesebben specifikálódnak, azok műveléséhez, betöltéséhez speciális iskolai végzettségek, szakképesítések szükségesek. Természetesen a munkaerőpiac bizonyos szegmensei továbbra is felszívják az alacsony iskolai végzettségű lakosok egy részét, azonban ezen munkakörök száma is véges, így megfelelő iskolai szakképesítés, végzettség hiánya egyértelműen hátrányt okoz a munkaerőpiacon való elhelyezkedésben.

3.2.4. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma iskolai végzettség szerint

Év	Regisztrált munkanélküliek /nyilvántartott álláskeresők száma összesen (TS 052)	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség (TS 036)		Általános iskolai végzettség (TS 035)		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2018	87	3	3,45%	14	16,09%	70	80,46%
2019	81	1	1,23%	15	18,52%	65	80,25%
2020	118	1	0,85%	27	22,88%	90	76,27%
2021	80	1	1,25%	11	13,75%	68	85,00%
2022	76	0	0,00%	9	11,84%	67	88,16%
2023	65	0	0,00%	11	16,92%	54	83,08%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Nyírpazonyban 2001 és 2011 között 6,8 %-kal csökkent az általános iskolai végzettséggel nem rendelkező, 15. életévüket betöltött lakosok száma. A 4. számú táblázatból kiolvasható, hogy csökkent a férfiak és nők közötti különbség: 2001-ben a női lakosság 15,8%-a, a férfi lakosság

8,9%-ka nem rendelkezett általános iskolai végzettséggel, 2011-re ez az arány nők esetében 8,2%-re, férfiak esetében 2,9%-re szelődött.

A 3.2.4. táblázatban látható, hogy 2015 és 2020 között a nyilvántartott álláskeresőik iskolai végzettség szerinti megoszlása kis mértékben, de átalakult. A 8 általánosnál magasabb iskolai végzettséggel rendelkezők aránya nagy mértékben nőtt, a munkanélküliek már csak 26%-a tartozik ebbe a csoportba. A 8 általánosnál alacsonyabb végzettségűek arányában a vizsgált időszakban 10,90%-ra nőtt, míg a 8 általánossal rendelkezők száma is jelentősen nőtt.

Felnőttoktatásban résztvevőkről adattal nem rendelkezik a település, valamint felsőfokú intézményekben tanuló roma fiatalokról sincsenek adataink. Középfokú felnőttoktatásra a vonzáskörzetben nyílik lehetőség, azonban a nyírpazonyi tanulók létszámáról a statisztikák nem tartalmaznak elkülönített adatot.

c) közfoglalkoztatás, közfoglalkoztatásból az elsődleges munkaerőpiacra történő átlépés lehetőségei:

A közfoglalkoztatás egy, a munkaviszonytól elkülönülten kezelendő, állam által részben vagy egészben finanszírozott speciális jogviszony, amelynek célja, hogy a közfoglalkoztatott sikeresen vissza-, illetve bekerüljön az elsődleges munkaerőpiacra. A közfoglalkoztatás a jelenlegi piaci és gazdasági környezetben számottevő lehetőséget jelent a hátrányos helyzetű álláskeresőik – kiemelten a foglalkoztatást helyettesítő támogatásra (a továbbiakban: FHT) jogosultak – átmeneti jellegű, határozott időtartamú foglalkoztatására.

A közfoglalkoztatásról és a közfoglalkoztatáshoz kapcsolódó, valamint egyéb törvények módosításáról szóló 2011. évi CVI. törvény meghatározza, hogy közfoglalkoztatottként melyek azok a természetes személyek, akik foglalkoztathatók.

A közfoglalkoztatási jogviszony alapján a közfoglalkoztatott jogosultságot szerez társadalombiztosítási- és a nyugellátásra (táppénz, nyugdíj). Ennek megfelelően –a munkabérhez hasonlóan– a közfoglalkoztatási bér után is meg kell fizetni a munkáltatói terheket, valamint a közfoglalkoztatott bruttó béréből is levonásra kerülnek az adó- és járuléktérhek.

3.2.5. számú táblázat - Foglalkoztatáspolitikai		
Év	Aktív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak száma (TS 050)	Közfoglalkoztatottak száma (TS 055)
	Fő	(éves átlag - fő)
2018	96	70
2019	79	53
2020	114	43
2021	41	36
2022	40	28
2023	26	25
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal		

Ahogy a 3.2.5. táblázat adatai is mutatják, a közfoglalkoztatásban résztvevők aránya a 2016-os évben kiemelkedő volt, aminek háttérében az abban az évben induló Start mintaprogram. Ezt követő

években a közfoglalkoztatás az önkormányzatnál folyamatosan csökkent. A 2020-as évben a kiugrást a Covid járvány okozta, hiszen ekkor számos ember vesztette el munkáját a kényszer leállások miatt.

A képzésekbe bevont állás nélküliek képzésének eredményeként várhatóan a következő években tovább csökken a munkanélküliek száma, valamint újabb szakmai képzésekbe bevonhatóvá válnak azok az állás nélküliek, akik a 8. osztály megszerzése nélkül korábban ezekben nem vehettek részt.

Szükséges azonban újból hangsúlyozni, hogy a közfoglalkoztatás csak átmeneti megoldást nyújt a munka nélkül maradt lakosság számára, nem lehet tartós célként meghatározni a közfoglalkoztatási programban való részvételt.

d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői (pl. közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok stb.)

A foglalkoztatás mutatója lehet a munkahelyek, vállalkozások száma.

Nyírpazony község kedvező földrajzi elhelyezkedése révén közlekedés szempontjából a foglalkozáshoz való hozzáférése jónak mondható. A megyeszékhely közelsége nagyban hozzájárul a munkahelyek létesítéséhez. A munkahelyek a megyeszékhelyen megközelíthető helyközi járatú autóbusszal, gépjárművel és a megyeszékhelyig kialakított kerékpárúton kerékpárral. A községben több kisebb vállalkozás működik, melyek elsősorban nyírpazonyi lakosokat alkalmaznak. Főleg az idegenforgalom és vendéglátás terén vannak még kiaknázatlan lehetőségek. A községben jelentős a mezőgazdasági ágazat is, több őstermelő főleg növénytermesztéssel foglalkozik. Ezen őstermelők a helyi lakosoknak szezonális munkalehetőséget biztosítanak.

e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük

3.2.6. számú táblázat - Pályakezdő állás keresők száma		
Év	Nyilvántartott állás keresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő állás keresők száma (TS 053)
	Fő	Fő
2018	87	8
2019	81	7
2020	118	14
2021	80	3
2022	76	5
2023	65	6

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A Nyíregyházi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya tájékoztatása alapján az alábbi szolgáltatásokat biztosítja a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő program keretében 2018. évben. A GINOP 5.2.1-14 Ifjúsági Garancia Rendszer és a GINOP 5.1.1-15 „Út a munkaerőpiacra” elnevezésű programok keretében biztosít lehetőséget regisztrált állás keresők számára, támogatott képzések elvégzésére. A programok célja, hogy az állás keresők nagyobb eséllyel tudjanak elhelyezkedni az elsődleges munkaerőpiacon.

Az álláskereső a képzés idejére jogosultak keresetpótló juttatásra, a lakóhely és a képzés helyszíne között az utazási költséget is megtérítik, valamint a teljes képzési díj és az első vizsga költsége sem az ügyfelet terheli. A programok célja a 25 év alatti fiatalok, valamint a 25-64 év közötti álláskereső, különös tekintettel az alacsony iskolai végzettséggel rendelkezők segítése. A képzés elvégzését követően az ügyfeleknek lehetősége nyílik támogatott foglalkoztatásra, lakhatási és vállalkozóvá válási támogatásra.

f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése (pl. felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok)

Nyírpazonyban kiválónak mondható az együttműködés a Polgármesteri Hivatal, a Nyírpazony Településüzemeltetési Kft. és a többi önkormányzati intézmény, illetve a Nyíregyházi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya valamint a település civilszervezetei között. Lehetőségeikhez mérten valamennyien pályázatok és a programlehetőségek kihasználása mellett segítik a munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférést, a képzések és foglalkoztatás bővítését. Nyírpazonyban felnőttképzési tevékenységet az érettségi megszerezni szándékozók számára a Csokonai Vitéz Mihály Gimnázium és Szakgimnázium folytat. Az oktatást helyszínét a Szini Károly Magyar-Angol Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola biztosítja.

3.2.7. számú táblázat – A foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének helyi potenciálja - felnőttek

	van/nincs	Felsorolás
felnőttképző programok a településen	van	IKER I. és IKER II. 35-35 órás, 16-65 év közöttiek számára szervezett számítástechnikai képzések
felnőttképző programok a vonzásközpontban	van	Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztály képzései, programjai
Helyi foglalkoztatási programok a településen	van	- Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztály képzései, programjai - Start egyéb mintaprogram – „betonelem gyártás” - Hosszú távú közfoglalkoztatás - Segítő Kezek az Aktív Évekért Közhasznú Nonprofit Kft. – „Idősügyi infokommunikációs program”
Helyi foglalkoztatási programok a vonzásközpontban	van	Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztály képzései, programjai

Forrás: helyi adatgyűjtés

g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása

Az önkormányzat saját fenntartású intézményeiben a mélyszegénységben élők foglalkoztatásáról a közfoglalkoztatási programok keretében gondoskodik. Roma származású munkavállalóról nincs adatunk.

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

A foglalkozási diszkrimináció elsősorban a munkahelyi felvételnél, másodsorban az elbocsátásoknál érezteti hatását. A foglalkozási diszkrimináció mértéke és a munkaerő-piaci státusz között erős összefüggés található. A nem foglalkoztatottak csoportja (munkanélküliek és inaktívak együtt) szenvedték el legnagyobb valószínűséggel a hátrányos megkülönböztetést eddigi életútjuk során. A munkaerőpiacról való korai kiszoruláshoz leginkább az egészségi állapottal, a származással és az életkorral összefüggő foglalkozási diszkrimináció járul hozzá.

A diszkriminációs gyakorlat visszaszorítása szempontjából fontos a foglalkoztatási viszonyok ellenőrzése, szükség esetén az Egyenlő Bánásmód Hatóság bevonása, a tájékoztató kampányok, vagy a területtel foglalkozó társadalmi szervezetekkel történő együttműködés.

A foglalkoztatás és a munkavégzés lehetősége a mindenki számára biztosítandó esélyegyenlőség kulcselemei, s jelentősen hozzájárulnak az emberek gazdasági, társadalmi és kulturális életben való teljes jogú részvételéhez. Ennek ellenére a foglalkoztatási és a munkaerőpiacon a hátrányos megkülönböztetés számos esetével találkozhatunk.

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, amely összesen húszféle diszkriminációra okot adó tulajdonságot sorol fel. Ilyen például a faji hovatartozás, egészségi állapot, anyaság (terhesség) vagy apaság, foglalkoztatási jogviszonynak vagy munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonynak részmunkaidős jellege, illetve határozott időtartama, vagy épp a nemi identitás.

A törvény szerint hátrányos megkülönböztetésnek minősül minden olyan rendelkezés, amelynek eredményeként egy személy vagy csoport valós vagy vélt személyi kvalitása miatt kedvezőtlenebb bánásmódban részesül, mint más, összehasonlítható helyzetben levő személy vagy csoport.

Településünkön hátrányos helyzetűek közé sorolhatók foglalkoztatás szempontjából az 55-60 éves, nyugdíj előtt álló korosztály, a gyermekvállalást követően a munkaerőpiacra visszatérő nők, valamint a megváltozott munkaképességű és fogyatékos emberek.

i) digitális ismeretek megszervezésének és hozzáféréseinek lehetőségei

A Kormány 2016-ban elindította a Digitális Jólét Programot, amely „a digitális képességek értékelésére alkalmas digitális keretrendszer” és a digitális kompetenciák fejlesztését szolgálja. Nyírpazony Nagyközség Önkormányzata több alkalommal szervezett már – többek között- EFOP-1.5.2. pályázat keretében (2018- 2019) több kurzusos informatikai tanfolyamot, képzést idősek, -hátrányos helyzetű- nők és fiatal pályakezdők részére. Anyagi lehetőségeihez mérten ezt a jövőben is szeretné folytatni.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

E fejezetben kiemljük a pénzbeli és természetbeni szociális támogatásokat, valamint a munkaerő-piaci szolgáltatásokat és az álláskereső számára elérhető támogatásokat.

A törvénymódosítás értelmében 2015. január 1-től a szociális terület is jelentős változáson ment át és ezzel összhangban az önkormányzati rendelet is módosításra került.

Nyírpazony Nagyközség Önkormányzat Képviselő-testülete által hozott rendelet a 13/2017. (XI.15.) számú önkormányzati rendelete a pénzbeli és természetbeni szociális ellátásokról lépett életbe. A rendelet célja, hogy a szociális biztonság megteremtése és megőrzése érdekében meghatározza az önkormányzat anyagi teljesítő képességére figyelemmel a szociálisan rászorultak részére nyújtandó,

illetve nyújtható, pénzbeli és természetbeni ellátások formáit, a jogosultság feltételeit, mértékét, valamint igénybevételük rendjét és garanciáit.

Az állam és az önkormányzatok segélyezéssel kapcsolatos feladatai egyértelműen elváltak egymástól, és átalakult a finanszírozás rendszere.

Valamennyi jövedelemkompenzáló támogatás, így az aktív korúak ellátásának megállapítása a járási hivatalok hatáskörébe került. Az aktív korúak ellátásával kapcsolatban kétféle ellátástípus állapítható meg, egyrészt a foglalkozást helyettesítő támogatás, másrészt az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás (ez utóbbi a megszűnő rendszeres szociális segély helyébe lép). Járási hatáskörben maradt az időskorúak járadéka, az ápolási díj, a közgyógyellátások, valamint az egészségügyi szolgáltatásokra való jogosultság.

Az önkormányzatoknál kiadáskompenzáló támogatások igényelhetők, melyek egységesen „települési támogatás” elnevezésre hallgatnak. Ide tartoznak a korábbi átmeneti, családi krízis-, lakásfenntartási, gyógyszerkiadási, ápolási, temetési célra vagy más címen kifizetett segélyek.

Foglalkoztatást helyettesítő támogatás

Az aktívkorúak ellátásán belül, foglalkoztatást helyettesítő támogatást állapítanak meg annak a személynek, akinek az aktív korúak ellátására való jogosultságát megállapították kivéve, ha az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásra való jogosultság feltételeivel rendelkezik.

Rendkívüli települési támogatás

Az önkormányzat képviselő-testülete a rendeletében meghatározottak szerint rendkívüli települési támogatást nyújt azoknak a személyeknek, akik önmaguknak, vagy családjuk létfenntartásáról más módon gondoskodni nem tudnak, vagy alkalmanként jelentkező, nem várt többletkiadások, vagy a gyermekek hátrányos helyzete miatt anyagi segítségre szorulnak.

3.3. 1. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai I.				
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)		Álláskeresési ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 047)	
	Fő	15-64 év közötti népesség %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2018	87	3,62%	28	32,18%
2019	81	3,40%	26	32,10%
2020	118	4,95%	32	27,12%
2021	80	3,30%	29	36,25%
2022	76	3,09%	33	43,42%
2023	65	2,68%	29	44,62%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.3.2. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai II.

Év	Szociális támogatásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 048)		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (TS 054)		Ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 049)	
	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2018	20	22,99%	22	25,20%	48	55,17%
2019	15	18,52%	16	20,30%	41	50,62%
2020	15	12,71%	15	12,81%	47	39,83%
2021	17	21,25%	17	20,63%	46	57,50%
2022	7	9,21%	12	16,16%	40	52,63%
2023	5	7,69%	7	11,00%	34	52,31%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.3.3. számú táblázat - Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás

Év	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesítettek havi átlagos száma (TS 056)
	fő
2018	2
2019	3
2020	2
2021	2
2022	1
2023	2

Forrás: TeIR, KSH

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány						
Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Épített lakások száma (TSv 077)	Épített lakások száma 1000 lakásra (TS 078)	1-2 szobás lakások aránya (TS 076)	A közüemi szennyvízgyűjtő-hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 074)	A közüemi ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 075)
	db	db	db	%	%	%
2018	1297	4	3,08	28,30	92,37	100,00
2019	1311	14	10,68	27,99	92,37	100,00
2020	1347	38	28,21	27,25	90,87	100,00
2021	1352	6	4,44	27,14	91,94	100,00
2022	1367	32	23,41	20,85	94,15	100,00
2023	1387	22	15,86	20,40	n.a.	n.a.
Forrás: TelR, KSH Tstar, önkormányzati adatok						

Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozatában, melynek értelmében „minden személynek joga van saját maga és családja egészségének és jólétének biztosítására alkalmas életszínvonalhoz, nevezetesen élelemhez, ruházathoz, lakáshoz, orvosi gondozáshoz, valamint a szükséges szociális szolgáltatásokhoz”. Az Európa Tanács átdolgozott szociális chartája úgy rendelkezik, hogy a lakhatáshoz való jog tényleges gyakorlásának biztosítása érdekében a felek elkötelezik magukat azon intézkedések meghozása mellett, melyek elősegítik a megfelelő színvonalú lakhatáshoz való hozzáférést; a jelenség fokozatos felszámolását megcélózva megelőzik és csökkentik a hajléktalanságot; a megfelelő forrással nem rendelkezők számára megfizethetővé teszik a lakásfenntartást.

A lakások száma Nyírpazonyban: 1279 db

- egyszobás lakások száma 85 (6,65%)
- kétszobás lakások száma 283 (22,13%)
- háromszobás lakások száma 506 (39,56%)
- négy és több szobás lakások száma 405 (31,66%)

A község infrastrukturális feltételei kedvezőek. Ivóvíz a lakások 99 %-ban van, gáz hálózat a község teljes területén kiépített, a háztartások ezen szolgáltatást az utóbbi évek gázáremelkedésének köszönhetően már csak 70 %-ban veszik igénybe. Egyre többen visszatértek a fa és vegyes tüzelésű fűtési rendszerekre. A szennyvízcsatorna lefedettsége 90 % a településen rákötött lakások arányában. A belterületen minden út aszfaltos, karbantartásuk folyamatosan történik. A beépült utcák aszfaltozására, illetve útalappal történő ellátására az önkormányzat beruházásában kerül sor a gazdasági terv szerint, így a belterületi utak minősége az átlagtól jobbnak mondható. Településünkön a lakóházakban átlagban 3 fő él. A lakások 1 %-a tekinthető alacsony komfortfokozatúnak. Az önkormányzat tulajdonában 1 lakás van, amely jelenleg a közösségi ellátásnak ad helyet. A lakhatási feltételeket a lakásfenntartási támogatásokkal segíti az önkormányzat, valamint fűtési időszakban az átmeneti segélyek tűzifa formájában kerülnek megállapításra. Lehetőség szerint szociális tűzifa is kerül a rászoruló családok részére kiosztásra, melyet 2021-től már pénzbeli támogatásként nyújtja. A túlzott eladósodottság miatt még egy család sem veszítette el ingatlanát. Az önkormányzat szociális bérlakással nem rendelkezik, a lakások 0,1 %-ban elégtelen a lakhatási körülmény. A településen hajléktalan személy nincs.

a) bérlakás-állomány

Települési önkormányzatunk önkormányzati bérlakással nem rendelkezik.

3.4.2. számú táblázat - Bérlakás és szociális lakás állomány opcionális (önkormányzati adatok)							
Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Bérlakás állomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Szociális lakásállomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok (db)
	db	db	db	db	db	db	db
2018	1 297	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2019	1 311	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2020	1 347	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2021	1 352	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2022	1 367	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2023	1 387	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

b) szociális lakházak

A településen szociális lakhatásra alkalmas ingatlan nincs.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

Egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlannal nem rendelkezik az önkormányzat

d) elégtelen lakhatási körülmények

Nincs olyan ingatlan mely elégtelen lakhatási körülményű lenne.

e) lakhatást segítő támogatások

Települési támogatásban a 2022-es évben 626 fő részesült. Önkormányzatunk lakásfenntartási támogatást, téli tüzelőanyag támogatást, valamint rendkívüli települési támogatást biztosít a rászorulóknak részére.

3.4.3. számú táblázat - Lakhatást segítő támogatások		
Év	Települési támogatásban részesítettek száma (pénzbeli és természetbeni) (TS 136)	Egyéb önkormányzati támogatásban részesítettek száma (TS 137)
	Fő	Fő
2018	89	24
2019	113	16
2020	85	15
2021	86	4
2022	626	43
2023	345	48

Forrás: TeIR, KSH Tstar

f) eladósodottság

Az eladósodottság mértékére vonatkozóan nincsenek adataink, csupán megbecsülni tudjuk azt. A Kormánynak az elmúlt években - a családok védelmében - hozott intézkedései vélhetően hozzájárulnak a terhek enyhítéséhez. A szubszidiaritás elvét szem előtt tartva lényeges viszont, hogy a települési önkormányzatok is minél több szerepet tudjanak vállalni az eladósodottsághoz vezető okok mérséklésében, az azzal kapcsolatos problémák megoldásában, az adósságkezelésben a rendelkezésükre álló lehetőségek segítségével.

g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

Ivóvízvezeték a külterületek jelentős részén kiépítésre került, e mellett számos ásott-, ill. fűrt kút biztosítja az egyéb használatra alkalmas vízvételi lehetőséget a magáningatlanokon. A külterületeken található ingatlanok nagy része mezőgazdasági jellegű, pince, présház, de jelentős számú ingatlan az évtizedek során átépítésre került, így lakóház, ill. üdülő funkciót tölt be.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

A lakhatási helyzetkép megértéséhez szükséges a következő fogalmak meghatározása:

Belterület: a település zárt beépített része,

Külterület: a település zártan beépített részén kívüli szórvány lakóhelyek (majorsági épületek, tanyák, puszták, külterületi lakott helyek)

Szegregált lakóterület: ahol egyes védett tulajdonságokkal rendelkező csoportok (főleg etnikai csoportok tagjai) egy adott településrészen belül elkülönülnek.

Szegregátumnak nevezzük azokat a földrajzilag egybetartozó és elhatárolható területeket, ahol a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korú lakosságon (15-64 éves korosztály) belül eléri, illetve meghaladja az 50%-ot.

Nyírpazony nagyközségben szegregátum nem alakult ki.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Az egészségügyi alapellátásról szóló 2015. évi CXXIII. törvény 5. §-a előírja, hogy a települési önkormányzat az egészségügyi alapellátás körében gondoskodik:

- a) a háziiorvosi, házi gyermekorvosi ellátásról
- b) a fogorvosi alapellátásról
- c) az alapellátáshoz kapcsolódó háziiorvosi, házi gyermekorvosi és fogorvosi ügyeleti ellátásról,
- d) a védőnői ellátásról és
- e) az iskola-egészségügyi ellátásról.

A szociálisan rászorultak részére személyes gondoskodást az állam, valamint az önkormányzatok biztosítják. A Szt. értelmében a személyes gondoskodás magában foglalja a szociális alapszolgáltatásokat (falugondnoki és tanyagondnoki szolgáltatás, étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, közösségi ellátások, támogató szolgáltatás, utcai szociális munka, nappali ellátás) és szakosított ellátásokat (az ápolást, gondozást nyújtó intézmény, a rehabilitációs intézmény, a lakóotthon, az átmeneti elhelyezést nyújtó intézmény, az egyéb speciális szociális intézmény).

Az egyenlő bánásmódhoz való jog magában foglalja különösen az azonos egészségügyi intézmények használatának, az ugyanolyan színvonalú és hatékony, illetőleg nem magasabb kockázattal járó gyógykezelésben, valamint betegségmegelőző programokban (szűrővizsgálatokban) való részvétel jogát.

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

3.6.1. számú táblázat – Egészségügyi ellátás						
Év	Felnőttek és gyermek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgáltatások száma (TS 108)	Gyógyszertárak és fiókgyógyszertárak száma (TS 110)	Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (alanyi és normatív alapon kiadott) (TS 133)	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 135)
	db	db	db	db	Fő	Fő
2018	0	1	1	1	80	18,11
2019	0	1	1	1	84	9,25
2020	0	1	1	1	76	10,80
2021	0	1	1	1	67	14,16
2022	0	1	1	1	77	14,17
2023	0	1	1	1	72	12,49

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az egészségügyi ellátás helyben a házi orvosi praxison keresztül valósul meg. A házi orvosi szolgáltatást a Megyei Egészségbiztosító Pénztár finanszírozza. Az ellátás a lakosságszámtól függő fix finanszírozás, amit kiegészít a kártya bejelentkezett betegek utáni teljesítmény díjazás.

A járóbeteg-szakellátás Nyíregyházán valósul meg. A járóbeteg-szakrendelésre és kórházi ellátásra elsősorban a Jósa András Megyei Kórház és Rendelőintézetbe, valamint a Pszichiátriai Szakkórházba Nagykállóba utalják a betegeket.

A községben biztosított a család és nővédelmi gondozás, az ifjúsági egészségügyi ellátás. A háziorvosi és házi gyermekorvosi ellátásra a településen két praxis szerveződött. Az iskola orvosi ellátás és a védőnői szolgáltatás is megszervezett. A szűrővizsgálatok a helyi általános iskolában (tüdőszűrés) és a védőnői szolgálat épületében (nőgyógyászati rákszűrés) zajlanak. Évente 2 alkalommal a Nyírpazonyi Könyvtár épületében ad otthont a véradásra. A kötelező védőoltások jelentősége a településen általánosan elismert, s nem jellemző, hogy maradnának ki állampolgárok a védőoltásból. A községben fogorvosi ellátás is működik. Egy gyógyszertár biztosítja a lakosság számára a gyógyszerekhez való hozzájutást. Megállapítható, hogy Nyírpazony lakosságának egészségi állapota jó, az ellátórendszer kiépített, a településen jól hozzáférhető. A község lakosságának egészségi állapotát kedvezően befolyásolja az aktív korú lakosság körében a jó minőségű lakhatási körülmények és a rokoni kapcsolatokat ápoló falusi életmód is.

A közgyógyellátás a szociálisan rászorult személy részére – egészségügyi állapota megőrzéséhez és helyreállításához – az egészségügyi szolgáltatásokkal kapcsolatos kiadások kompenzálását célzó hozzájárulás. A közgyógyellátás megállapítható alanyi jogon: tartósan beteg gyermekek részére, rokkantsági ellátásban részesülőknek, hadi gondozottaknak, normatív és méltányossági alapon jövedelem függvényében. Az ellátást kérni a Nyíregyházi Járási Hivatalnál lehet.

b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkorai kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

A megelőzés egyik fontos formája a szűréseken való részvétel, melyről azonban nem rendelkezünk adatokkal. A községben lehetőség van rendezvények alkalmával számos más további szűrésekre is. (vércukor, koleszterin, csontritkulás, szemvizsgálat stb.)

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

Nyírpazonyban a Nyírpazonyi Aranyalma Óvoda, Bölcsőde, Családi Bölcsőde és Konyha Óvodába járó gyerekek részére a gyógypedagógiai ellátás helyben ellátott feladata, illetve logopédiai ellátás is biztosított Nyíregyházán. A családi napköziben működik a korai fejlesztés és gondoskodás.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

a Nyírpazonyi Aranyalma Óvoda, Bölcsőde, Családi Bölcsőde és Konyha konyhája, napi rendszerességgel biztosítja a településen működő nevelési oktatási intézményekbe beíratott gyermekek, tanulók számára a gyermekétkeztetést, valamint az ellátottjai számára az életkoruknak és a szükségleteiknek megfelelő minőségű és tápértékű étkezést.

Az étkeztetéssel, étrendkészítéssel, nyersanyag felhasználással kapcsolatban a közétkeztetésre vonatkozó táplálkozás-egészségügyi előírásokról szóló 37/2014. (IV. 30.) EMMI rendeletben foglalt követelmények az irányadóak.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

Nyírpazony Nagyközség Önkormányzat Képviselő-testülete kiemelt figyelmet szentel a településen folyó sport tevékenységekének és a sportolás által a testmozgás, az egészséges életmódra nevelés, a személyiség és közösségfejlesztés, az önismeret, az akaraterő fejlesztése, szabadidő hasznos eltöltése tevékenységekre.

Az önkormányzati sporttevékenység magában foglalja a sport valamennyi formáját, beleértve a szabadidős tevékenységet, és az egészségmegőrzést is.

A településen van sportcsarnok, sportpálya, sportcentrum, tornaterem, amik biztosítják a sportoláshoz való hozzáférést. A sportéletben aktívan jelen van a Nyírpazonyi Sportegyesület melynek két szakosztálya van a futball és a ping-pong szakosztály.

A sportolási lehetőségeket tovább bővítve kerül kialakításra Nyírpazonyban egy sportcsarnok, illetve egy szabadtéri kondipark és műfüves focipálya.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Ellátási szerződés keretein belül 2018. január 1-től Nyíregyháza Megyei Jogú Város biztosítja a Gyvt.-ben, az Szt.-ben és a vonatkozó ágazati jogszabályokban meghatározott szolgáltatásokat Nyírpazony közigazgatási területére kiterjedő ellátási területen:

- étkeztetést,
- házi segítségnyújtást,
- jelzőrendszeres házi segítségnyújtást,
- közösségi ellátást,
- támogató szolgáltatást,
- idősek, fogyatékosok és pszichiátriai betegek nappali ellátást,
- idősek otthonát,
- fejlesztő foglalkozást,
- család- és gyermekjóléti szolgáltatást,
- családok átmeneti otthona,
- bölcsőde,
- továbbá család- és gyermekjóléti szolgáltatást Nyírpazony Nagyközség közigazgatási területén.

A fentiek alapján a Nyíregyházi Gyermekjóléti Alapellátási Intézmény, Nyíregyházi Család- és Gyermekjóléti Központ, illetve a Nyíregyházi Szociális Gondozási Központ keretében biztosítja az ellátásokat.

g) drogprevenációs szolgáltatások,

Ehhez kapcsolódó szolgáltatások nincsenek a településen. Az általános iskolákban, illetve a fiatalok körében a Család és Gyermekjóléti Szolgálat munkatársai szoktak tájékoztatást nyújtani

h) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

A településen az esélyegyenlőség elve alapján jut bárki bármilyen szolgáltatáshoz. Hátrányos megkülönböztetésre, az egyenlő bánásmód következményének megsértésére az Önkormányzathoz panasz nem érkezett. Az önkormányzati intézmények az ügyintézés és a foglalkoztatás során is megelőzik és megakadályozzák a hátrányos megkülönböztetést, mindent megtesznek az egyenlő bánásmód és az esélyegyenlőség biztosítása érdekében.

i) előnyben részesíti (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül

Az önkormányzat nem gyűjt és értékel adatokat arra vonatkozólag, hogy az általa működtetett, vagy felügyelt közszolgáltatásokhoz (oktatás, nevelés, szociális ellátás, egészségügy, közétkeztetés, gyermekjólét, közművelődés stb.) való hozzáférés mennyire diszkriminál pozitív irányba a településen élő hátrányos helyzetű lakosok számára, azonban a bölcsődei, óvodai, iskolai felvétel során a hátrányos helyzetű szülők gyermekei előnyt élveznek.

3.6.2. Népkonyha	
Év	Népkonyhán kiosztott ételadagok száma (db)
2018	0
2019	0
2020	0
2021	0
2022	0
2023	0
Forrás: Önkormányzati adat	

A községben több intézmény, szervezet, adományozási programokon közvetít ruhát, illetve tartós élelmiszersomagot.

Nyírpazony nagyközség önkormányzat szociális bizottság hatáskörben, kérelem és rászorultság esetén felsőoktatásban tanulók részére nyújt támogatást.

Az egyházközösségek karácsony előtt minden évben élelmiszersomag juttat el a rászoruló családoknak.

3.7 Községi viszonyok, helyi közélet bemutatása

A településen a közösségi élet szinterei sokrétűek, az intézményesített közösségek, a lakóközösségek, a munkahelyek, intézmények, a templomok, a civil szervezetek is megtalálhatók.

a) közösségi élet szinterei, fórumai

A település életében fontos szerepet töltenek be közösségi szintek, a sport, a művelődés helyi feltételeinek biztosítás. A helyi közösségi együttélés fő jellemzője a társadalmi szolidaritás, ami megnyilvánul a településen élő idősök és gyermekek irányába. A kultúra és a közművelődés központja a könyvtár, amely többcélú kulturális intézmény. Az önkormányzati intézmények mellett a civil szervezetek, egyházak is szerepet vállalnak a település kulturális életében. A civil szervezetek feladatok vállalásával, véleményezéssel segítik az önkormányzat munkáját, az önkormányzat pedig lehetőségéhez mérten, anyagi támogatást biztosít számukra feladataik ellátásához, működésükhöz. A településen a közösségi életből nagy szerepet vállal a Nyírpazonyi Nők Klubja és a Csalogány Nyugdíjas Klub. A Nők Klubja az aktív korú női lakosoknak szórakozási és kulturális lehetőségek biztosít, e mellett, életkörülményeinek javítására, az egészséges életmód, életvitel elsajátítására is nagy figyelmet fordít. A nyugdíjas klub a településen élő idős emberek összefogja, kimozdítja őket a lakásuk falai közül. Az idős embereknek lehetőséget teremt beszélgetésekre, szórakozásra, és időnként közös kirándulásokra. Az 1953-2009-ig aktívan működő, Iváncsó Dénes népművelő tanár által vezetett, számos hazai és nemzetközi sikert elért, Nívódíjas Hagyományörző Nyírpazonyi Népdalkört ismételten életre keltették a helyi asszonyokból álló lelkes kis csapat, akik a közösségi életből nagy szerepet vállalnak településünkön.

Településünkön két polgárőrség is működik. A polgárőrség célja a közrend és közbiztonság védelme, javítása, a személy- és vagyonvédelem, a bűnmegelőzés hatékonyságának fokozása, az állampolgárok biztonságának védelme, biztonságérzetük javítása. A polgárőrség a munkáját szorosan együttműködve végzi a rendőrséggel, a mezőőrrel, valamint az önkormányzattal. A településen a kulturális ágazat is hozzájárul a község békés, kiegyensúlyozott közösségi életéhez. A község könyvtára heti 40 órában áll a lakosság rendelkezésére. A Sportegyesület Nyírpazony a község sport életében kiemelkedő szerepet játszik. Gyermekek korosztálytól a felnőtt korosztályig a labdarúgó csapatokat hozott létre, biztosítva ezzel az utánpótlás nevelését. Az önkormányzat támogatja a kulturális és sport ágazatot, ezen feladatokra a költségvetésében forrást biztosít. Rendezvényeik mindegyike ingyenes, ezáltal mindenki számára elérhető esemény.

3.7.1. számú táblázat - Intézményi ellátottság (2021)			
Tornateremmel, tornaszobával ellátott köznevelési intézmények száma (intézmény székhelye szerint) (TS 102)	Sportcsarnok, sportpálya léte (TS 103)	A települési könyvtárak kikölcsönzött egységeinek száma (TS 104)	Közművelődési intézmények száma (TS 105)
db	van/nincs	db	db
2	nem	1 790	1
Forrás: TeIR, KSH Tstar			

b) közösségi együttélés jellemzői konfliktuskezelési megoldások

Az önkormányzat nyilvántartása alapján Nyírpazonyban nem él nemzetiség.

b) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai (adományozás, önkéntes munka stb.)

Nyírpazony lakóira jellemző az adományozás, az önkéntes munka jelenléte. Vélhetően összefüggésben van ez azzal, hogy a közösségi, kapcsolati hálók fontos szerepet játszanak az adományozóvá és önkéntes segítővé válásban. A civil szervezetekhez, egyesületekhez, klubokhoz való tartozás erősíti az ilyen jellegű tevékenységeket. Az adományozásra hasonló hatással van az egyházi kötődés, a karitatív tevékenység. Az adományozás elsősorban a civil szervezetek szervezései útján és bálok keretében valósul meg.

d) a helyben élő nemzetiségek kulturális sokszínűségének bemutatása és kulturális identitásuk megőrzésének lehetőségei,

A településen hivatalosan 3 fő vallja magát ukrán, 2 fő lengyel, 2 fő német, 2 fő roma nemzetiségűnek, a 2022.évi népszámlálási adatok alapján.

e) helyi lakossági önszerveződések.

Nyírpazony lakosságszámához viszonyítva fejlett és jól strukturált civil társadalommal rendelkezik, társadalmi-kulturális élete folyamán számos szervezetet hívott életre. Nyírpazonyi Nők Klubja, Csalogány Idősek klubja, Nyírpazonyi Népdalkör, Sport egyesület, Polgárőr egyesület.

A településen működő egyesületek kulturális, sport, szabadidős, egészségnevelő, hagyományörző rendezvények, programok támogatását, szervezését biztosítja, melyek valamilyen formában a község lakosságát, a felnövekvő generáció érdekeit, fejlődését szolgálják. Az ismeretterjesztő előadások, játszóházak, kézműves foglalkozások, egészségügyi előadások megrendezésében, lebonyolításában jelentős szerepet vállal az egyesület szorosan együttműködve a nyírpazonyi Könyvtárral, ahol nem csak a gyermekek. Egészségmegőrzéssel kapcsolatos előadásokat, termékbemutatókat, kulturális programokat szerveznek az idősebb korosztály számára. A helyi kézműves hagyományok megőrzése céljából

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

2022. évi népszámlálási adatok alapján Nyírpazonyban 2 hány fő vallja magát Roma kisebbséghez tartozónak. A községben zömében magyar nemzetiségű állampolgárok élnek, így kisebbségi önkormányzat, közöttük roma kisebbségi önkormányzat nincs.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Munkanélküliek arányának csökkentése	közfoglalkoztatási programok, képzések szervezése
Utak, járdák minősége nem megfelelő	Utak aszfaltozása, járdák építése az önkormányzati költségvetés által biztosított keretből és pályázati forrásokból

Célzott kulturális, közösségi programok hiánya	Pályázati források feltérképezése a célok elérése érdekében és ez által a kompetenciájuk fejlesztése
--	--

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői (pl. gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek stb.)

4.1. számú táblázat - Gyermekkorú népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2.számú táblázatból)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
	Fő	Fő	Fő	%	%
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	1 899	1 964	3863	49,16%	50,84%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)	128			3,31%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	330	313	643	8,54%	8,10%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	52	48	100	1,35%	1,24%
Forrás: TelR, KSH Tstar					

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 5. § a) pontja értelmében gyermek: a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 12. §-a szerinti kiskorú. A Ptk. 12. §-a alapján kiskorú az, aki a tizennyolcadik életévét még nem töltötte be, kivéve, ha házasságot kötött. A házasságkötés nem jár a nagykorúság megszerzésével, ha a házasságot a bíróság cselekvőképeség hiánya vagy a kiskorúság miatt szükséges gyámhatósági engedély hiánya miatt nyilvánította érvénytelenné.

Magyarország jövőbeni gazdasági, társadalmi és politikai fejlődése azon múlik, hogy a most felnövekvő gyerekek felnőttként mennyire lesznek boldogok, egészségesek, jól képzettek, mennyire érzik magukat biztonságban, mennyire lesz erős az önbizalmuk, önbecsülésük. A demográfiai trendek, a csökkenő születések, a növekvő elöregedés világosan mutatják, hogy a jövőben a szegénység és kirekesztődés problémáját hatékonyabban kell kezelni. A hátrányos, halmozottan hátrányos gyermekek hátrányos helyzetének javítása, a szegénység átörökítésének megakadályozása kulcskérdése a társadalmi felzárkóztatásnak.

A statisztikai adatok szerint Nyírpazony lakónépessége 2020-ban 3539 fő, a gyermekek arány 27 % (973 fő). A kiskorú lakosság aránya 2020. január 1-én 973 fő, a gyermekek aránya 27%.

a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékkal élő gyermekek jellemzői, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete

A Gyvt. alapján a veszélyeztetettség olyan – a gyermek vagy más személy által tanúsított – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza. A gyermekjóléti szolgáltatás, mint alapellátás a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek

veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését.

A védelembé vétel a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedés. Ha a szülő vagy más törvényes képviselő a gyermek veszélyeztetettségét az alapellátások önkéntes igénybevételel megszüntetni nem tudja, vagy nem akarja, de alaposan feltételezhető, hogy segítséggel a gyermek fejlődése a családi környezetben mégis biztosítható, a települési önkormányzat jegyzője a gyermeket védelembé veszi.

4.1.1. számú táblázat - Védelembé vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek		
Év	Védelembé vett kiskorú gyermekek száma (TS 116)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma (TS 115)
	Fő	Fő
2018	3	n.a.
2019	1	13
2020	5	6
2021	5	7
2022	3	9
2023	4	11

Forrás: TeIR, KSH Tstar

2020. december 31-én a Nyíregyházi Család- és Gyermekjóléti Központnál nyilvántartott veszélyeztetett kiskorúak száma Nyírpazony községben 6 fő volt. Egész évre vonatkozóan a rendszerben lévő gyermekek száma 15 fő, melyből év közben 1 gyermeknek megszűnt a gondozása. A gondozott gyermekek közül alapellátás keretén belül 2017. december 31-ei adatok alapján 10 fő került gondozásban, védelembé vétel keretében nem történt szociális segítő munka, mivel 6 gyermek esetében a védelembé vétel megszüntetésre került. Az évben védelembé vételi eljárás nem indult, azonban folyamatban lévő védelembé vett gyermekek esetében a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal Nyíregyházi Járási Hivatala 6 gyermek esetében szüntette meg a védelembé vételi gondozási formát és rendelt el alapellátás keretében szociális segítő munkát.

Az alapellátás keretében történő gondozások okai között a következő problémák szerepelnek:

- szülői elhanyagolás,
- nem megfelelő lakhatási körülmények,
- gyermeknevelési probléma
- gyermek magatartási problémája.

Elsődleges problémaként a 2017-es év statisztikáját tekintve, a gyermeknevelési probléma típus jelentkezett a gondozási tevékenységek alapjaként. Esetkonferencia szervezése nem volt szükséges. Összességében szociális szakmai tevékenységet (segítőbeszélgetés, ügyintézés, adományközvetítés, információnyújtás, családlátogatás, tanácsadás stb.) 272 alkalommal végeztünk. A 2017-es évbe 1 gyerekkel kapcsolatban érkezett igazolatlan hiánnyal kapcsolatos óvodai jelzés, azonban illetékesség hiánya miatt az ügyet a területileg illetékes Gyermekjóléti Központnak továbbítottuk. Pártfogói felügyelet elrendelésére 2017-ben tudomásunk szerint nem került sor, egy esetben megszüntetésről érkezett tájékoztatás. A 2017-es évben sem került sor nevelésbe vételre, illetve ideiglenes hatályú elhelyezésre

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapításának célja, annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosultak

- gyermekétkeztetés esetén a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő bölcsődés, óvodás, 1-8. évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban résztvevő ingyenes étkezésre, a középiskolás, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek és tanuló 50%-os étkezési-díj fizetési kedvezményre,
- természetbeni támogatásra kétszer egy évben augusztus és november hónapban, amelynek összege emelkedett az elmúlt évhez képest, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekeknek 6.000,- Ft, a hátrányos helyzetű rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekeknek 6.600,- Ft, melynek finanszírozása 100%-ban az állami költségvetésből történik, Erzsébet-utalvány formájában kerül kiosztásra, valamint
- ingyenes tankönyvellátásra.

A kedvezményre az a gyermek jogosult, akinek a családjában az egy főre jutó jövedelem nem haladja meg a mindenkori öregségi nyugdíj legkisebb összegének a 130 %-át, ez 2020. évben 38.475,- Ft volt.

A gyermekét egyedül nevelő szülő, a tartósan beteg gyermek, illetve a nappali tanulmányokat folytató nagykorú esetén ez az összeghatár a mindenkori öregségi nyugdíj legkisebb összegének 140%-a. Ez az összeghatár 2020. évben 41.350,- Ft volt.

A gyermekek étkeztetésének támogatása értelemszerűen az iskolai tanév ideje alatt történik, az önkormányzati fenntartású konyhán, ahol a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő óvodás- és általános iskolás-korú gyermekek étkeztetését térítésmentesen tudjuk biztosítani a családok számára.

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek	
Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma (TS 111)
	Fő
2018	49
2019	33
2020	30
2021	25
2022	22
2023	16

Forrás: TelR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Nyírpazonyi Nagyközség Önkormányzat szünidei gyermekétkeztetés keretében ingyenes ebédet biztosít a szülő, törvényes képviselő kérelmére a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek részére. Fontos kérdés a gyermekek nyári szünidő alatti megfelelő étkezése is. 2020-ben a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő hátrányos helyzetű gyermekek közül 4 gyermek részére biztosítottuk 2020. június 16. - 2020. augusztus 31. között napi egyszeri meleg ételt. Az évközi szünetek alkalmával 4 gyermek vette igénybe az önkormányzat által ingyenesen biztosított napi egyszeri meleg ételt.

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben 30 gyermek részesült 2020-ban, 2019. évben még 33 fő részére került megállapításra a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény. A kérelmek elutasítására 2020. ében 3 esetben került sor a törvényben meghatározott jövedelemhatár miatt. A megelőző évekhez képes a kedvezményben részesülők száma évről-évre csökken.

Nyilvántartásunk szerint Nyírpazony nagyközségben 2 hátrányos helyzetű gyermek van. Ezek közül 1 gyermek a szülők alacsony iskolai végzettsége, 1 gyermek pedig a szülők alacsony foglalkoztatottsága miatt hátrányos helyzetű.

A hátrányos helyzetű és a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek bizonyos esetekben- például ösztöndíj programokban, felvételi pontszámok meghatározásánál, szünidei gyermekétkeztetés – előnyben részesülnek, ezzel elősegítve hátránykompenzálásukat, esélyegyenlőségüket.

Hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

- a) a szülő vagy a családba fogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családba fogadó gyámról - önkéntes nyilatkozata alapján - megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik,
- b) a szülő vagy a családba fogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családba fogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor aktív korúak ellátására jogosult vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy,
- c) a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált városfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek.

Halmozottan hátrányos helyzetű:

- a) az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében meghatározott körülmények közül legalább kettő fennáll,
- b) a nevelésbe vett gyermek,
- c) az utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt.

A gyámhatóság a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság elbírálásával egyidejűleg, kérelemre - külön döntésben, a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsággal egyező időtartamra - megállapítja a gyermek, nagykorúvá vált gyermek hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetének fennállását.

c) gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők helyzete

A létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került, valamint az időszakosan vagy tartósan létfenntartási gondokkal küzdő személyek részére az önkormányzat rendeletében meghatározottak szerint 2015. március hó 01. napjától rendkívüli települési támogatást nyújt.

A szociális rászorultságtól függő egyes pénzbeli és természetben nyújtott szociális ellátásokról szóló 13/2017.(XI.15) önkormányzati rendelet (továbbiakban:Ör.) 9. § (1) bekezdése értelmében rendkívüli települési támogatás állapítható meg annak a létfenntartási gondokkal küzdő személynek, akinek háztartásában az egy főre jutó jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 130 %-át (37.050.-Ft), egyedülálló esetében a 150%-át (42.750.-Ft), vagy háztartása létfenntartásáról más módon gondoskodni nem tud, különösen a gyermek átmeneti gondozása esetén, válsághelyzetben levő várandós anya gyermekének megtartása, a gyermek fogadásának előkészítéséhez kapcsolódó kiadások esetén, átmeneti és tartós nevelésbe vett gyermek családjával

való kapcsolattartásának elősegítése, a gyermek nevelésbe vételének megszűnését követő gyámhivatali visszahelyezés, betegség vagy iskoláztatás miatt.

4.1.3. számú táblázat - Árvaeállítás			
Év	Árvaeállításban részesülő férfiak száma (fő) (TS 065)	Árvaeállításban részesülő nők száma (fő) (TS 066)	Árvaeállításban részesülők összesen
	Fő	Fő	Fő
2018	6	5	11
2019	4	4	8
2020	6	3	9
2021	5	3	8
2022	8	6	14
2023	9	6	15

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Rendkívüli települési támogatásban 2020. évben 85 alkalommal került megállapításra, összesen 1.152.000.-Ft összegben.

Önkormányzatunk évek óta csatlakozik a Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjpályázathoz. Éves szinten 15-17 hallgatót támogat az önkormányzat havi 5.000 Ft-os támogatással, amelyet a Minisztérium egészít ki. Az ösztöndíj elméletileg három forrásból épül fel: települési önkormányzatok által nyújtott támogatás; a megyei önkormányzat által nyújtott támogatás és a felsőoktatási intézményi támogatás.

2017. év végén bevezetésre került egy új támogatási forma a tanszer támogatás. Az önkormányzat természetbeni formában tanszer támogatást nyújt minden év szeptember 30-ig a nyírpazonyi Szini Károly Magyar-Angol Két Tanítási Nyelvű Általános Iskolába beiratkozott, állandó nyírpazonyi lakóhellyel rendelkező általános iskolai tanulók részére, valamint az állandó nyírpazonyi lakóhellyel rendelkező középfokú nevelési-oktatási intézményekbe beiratkozott tanulók részére. A támogatás mértéke 10.000 Ft, utalvány formájában.

d) kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők jellemzői

Az intézményi gyermekétkeztetést 2015. szeptember hó 01. napjától az alábbi esetekben ingyenesen kell biztosítani:

- az 1-8. évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha
 - rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül, vagy
 - nevelésbe vették;
 - rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek számára, akit fogyatékos gyermekek számára nappali ellátást nyújtó, az Szt. hatálya alá tartozó fogyatékosok nappali intézményében helyeztek el;
- az 1-8. évfolyamon felül nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha
 - nevelésbe vették, vagy
 - utógondozói ellátásban részesül.

A rászoruló családok esetében kiemelkedően fontos az intézményi étkeztetés. 2017-ben normatív kedvezményben 50 fő gyermek részesült.

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek száma, aránya

Nyírpazonyban nincs tudomásunk magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekekről.

f) állampolgársággal rendelkező, illetve magyar állampolgársággal nem rendelkező külföldről visszatért, hátrányos helyzetű családban élő gyermekek jellemzői

Nyírpazonyban nincs tudomásunk állampolgársággal rendelkező, illetve magyar állampolgársággal nem rendelkező külföldről visszatért, hátrányos helyzetű családban élő gyermekekről.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

A Gyvt. gyermeki jogokat szabályozó 6. §-a szerint minden gyermeknek joga van a testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését, jólétét biztosító saját családi környezetében történő nevelkedéséhez, személyiségének kibontakoztatásához, a társadalomba való beilleszkedéséhez, önálló életvitelének megteremtéséhez. Joga van arra, hogy a fejlődésére ártalmas környezeti és társadalmi hatások, az egészségére káros szerek elleni védelemben részesüljön.

Az egységes településkép is mutatja, hogy nem alakult ki településünkön szegregátumok. Minden bel- és külterületen élő számára biztosított a közszolgáltatásokhoz, a közműszolgáltatásokhoz, valamint a közösségi közlekedéshez való hozzáférés, így a gyermekek esélyegyenlőségének biztosítja is a településen élőknek, a gyermekvédelmi ellátó rendszerhez való hozzáférés ugyancsak biztosított.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékossgal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

A gyermekvédelmi ellátórendszer szolgáltatásokkal, támogatásokkal segíti, az arra rászoruló családot a gyermek nevelésében, megfelelő támogatások és szolgáltatások nyújtásával, elérhetőségével. A rendszer fő feladata, célkitűzése, hogy a veszélyeztetettség kialakulását megelőzze. Településünkön a gyermekvédelmi ellátások működnek, mindenki számára biztosított az egyenlő hozzáférés, a gyermekvédelem minden gyermekkel foglalkozó intézményben, szakma programban jelen van. A gyermekszegénység csökkentése, minden ágazatra kiterjedő intézkedések megfogalmazását és megvalósítását igényli. Az egyes részterületeken, mint a foglalkoztatás, az oktatás, a lakásügy, az egészségügy, a szociális és gyermekjóléti, gyermekvédelmi szolgáltatások egymással összhangban álló és egymásra épülő intézkedéseit kell meghatározni. Ezen intézkedések célja, hogy a gyermek már a megszületésének pillanatától egyenlő esélyekkel indulva, avagy az esélyek javításában segítsenek.

A szegénységben vagy szegénység kialakulásának kockázatával élő gyermekek egy sajátos csoportját alkotják a fogyatékos gyermekek. Az átlagosnál sokkal nehezebb helyzetben vannak, a fogyatékos gyermeket nevelő családok, különösen a halmozottan fogyatékos gyermeket nevelő családok.

a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

Nyírpazonyban a védőnői ellátáshoz történő hozzáférés teljeskörűen biztosított. Egyre több a beköltöző fiatal család, nagy a gyermekvállalási kedv. Községünk minden tekintetben a fiatal, családalapítás előtt álló párok egyik legkedveltebb helye. 2021. októberétől már két védőnő látja el a védőnői feladatokat, amely keretében várandósgondozás, csecsemő- és kisgyermekgondozás, iskolaegészségügyi ellátás, nővédelmi feladatok illetve tanácsadások történnek.

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	Fő	Fő
2018	1	153	153,00
2019	1	161	161,00
2020	1	164	164,00
2021	1	158	158,00
2022	2	190	95,00
2023	2	210	105,00
Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok			

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

Nyírpazony nagyközségben egy fő gyermekorvos látja el a kisgyermekek gyógyító ellátását. Betöltetlen házi gyermekorvosi praxis a településen nincs.

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás					
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma
	db	db	db	Fő	Fő
2018	0	1	1	n.a.	n.a.
2019	0	1	1	n.a.	n.a.
2020	0	1	1	n.a.	n.a.
2021	0	1	1	n.a.	n.a.
2022	0	1	1	n.a.	n.a.
2023	0	1	1	n.a.	n.a.
Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok					

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

A kisgyermekkorú nevelés helyzetének elemzése során problémákat okoz, hogy nincs pontos helyi nyilvántartás az 5 éven aluli óvodáskorú gyermekek korai fejlesztéséről, rehabilitációjáról. Az óvodai ellátásban, családi napköziben történő fejlesztést, szakképzett óvónők végzik.

d) gyermekjóléti alapellátások, Biztos Kezdet Gyerekház, Tanoda, gyermekszegénységet csökkentő speciális szolgáltatások,

A Gyermekjóléti Szolgálat, a Gyermek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény, a gyámhatóságokról, valamint a Gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997.(IX. 10.) Kormányrendelet, a népjóléti miniszter 15/1998 IV. 30. NM. rendelete alapján végzi tevékenységét. Ennek megfelelően a szolgáltatást végző intézményben átalakuláson ment keresztül, azonban a településen a családsegítő, és gyermekvédelmi tevékenységet végzők száma nem változott.

Az 1997. évi XXXI. törvény meghatározta azokat az alapvető szabályokat, amelyek segítséget nyújtanak a gyermekek törvényben foglalt jogainak és érdekeinek érvényesítéséhez, a szülői köteleességek teljesítéséhez, gondoskodnak a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzéséről és megszüntetéséről, a hiányzó szülői gondoskodás pótlásáról, valamint a gyermekvédelmi gondoskodásból kikerült fiatal felnőttek társadalmi beilleszkedéséről.

A gyermekjóléti alapellátás fő funkciója, hogy hozzájáruljon a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődéséhez, jólétéhez, a családban történő neveléséhez, a veszélyeztetettség megelőzéséhez és a kialakult veszélyeztetettség megszüntetéséhez, valamint a gyermek családjából történő kiemelésének a megelőzéséhez.

A gyermekjóléti szolgáltatás olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szociális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését.

Nyírpazony településen a 2020-tól, a családsegítői és gyermekjóléti szolgáltatásokat a Nyíregyházi Család- és Gyermekjóléti Központ látja el, feladatellátási szerződés alapján.

A Központ által nyújtott szolgáltatások közvetítésében 1 fő családsegítő vett részt. A 2017-es évben az előző évben kibővült szolgáltatások, az életviteli-, álláskeresési-, felnőtt pszichológiai-, veszteséggyász tanácsadással, a jogi-, gyermekpszichológiai tanácsadás továbbra is elérhetőek voltak.

e) gyermekek napközbeni ellátásai, bölcsődei ellátás

A gyermekek napközbeni ellátásaként a családban élő gyermekek életkorának megfelelő nappali felügyeletét, gondozását, nevelését, foglalkoztatását és étkeztetését kell megszervezni azon gyermekek számára, akiknek szülei, nevelői, gondozói munkavégzésük, munkaerő-piaci részvételt elősegítő programban, képzésben való részvételük, betegségük vagy egyéb ok miatt napközbeni ellátásukról nem tudnak gondoskodni. A napközbeni ellátás keretében biztosított szolgáltatások időtartama lehetőleg a szülő munkarendjéhez igazodik. Nyírpazony településen 2db Családi bölcsőde van, mely egyenként 5-5 főnek nyújt ellátást, valamint 2023. évben nyílt meg a Picur-Lak bölcsőde mely, 2 csoportos 14-14 fővel. Ez az adat még nem jelenik meg a 4. táblázatban.

4.3.3. a.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2018	0	0
2019	0	0
2020	0	0
2021	0	0
2022	0	0
2023	0	0

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

4.3.3. b.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma								
Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2018	0	0	10	7	0	0	0	0
2019	0	0	10	10	0	0	0	0
2020	0	0	10	10	0	0	0	0
2021	0	0	10	10	0	0	0	0
2022	0	0	10	10	0	0	0	0
2023	0	0	10	10	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

f) gyermekvédelem

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat feladatai között szerepelnek

- Tájékoztatás, információnyújtás
- Szociális segítőmunka keretében részt vesz a családban jelentkező működési zavarok ellensúlyozásában.
- Családban jelentkező nevelési problémák, hiányosságok káros hatásainak enyhítése céljából szabadidős és közösségi programokat szervez, illetve kezdeményezi azok szervezését.
- Ellátásokhoz, szolgáltatásokhoz való hozzájutás segítése.
- Hivatalos ügyek intézésében való közreműködés.
- Segíti a nevelési-oktatási intézmény gyermekvédelmi feladatának ellátását.
- Közösségfejlesztő programok szervezése, valamint egyéni és csoportos készségfejlesztés.
- Munkanélküliek, adóssághalmozással és lakhatási problémákkal küzdők, fogyatékkal élők, krónikus, pszichiátriai és szenvedélybetegek, kábítószer-problémával küzdők, egyéb szociálisan rászorult személyek és családtagjaik részére tanácsadás biztosítása.
- Kríziskezelés, valamint nehéz élethelyzetben élő családokat segítő szolgáltatások biztosítása.

- j) Veszélyeztetettséget észlelő- és jelzőrendszer működtetése, a veszélyeztetettséget előidéző okok feltárása és ezek megoldására javaslatok készítése, a szakemberek közötti együttműködés megszervezése, tevékenységük összehangolása.

A jelzőrendszeri tagok nem azonos súllyal, gyakorisággal és mélységben vesznek részt a családok életében, így míg a személyes szolgáltatást nyújtó intézmények, hivatalok, védőnők, gyermekorvosok és pedagógusok a gyermek mindennapjainak részét képezik, a pártfogó felügyelő már csak bűnelkövetői múlttal rendelkező gyermek életébe lép be, az ügyészség, bíróság pedig még ritkábban, inkább csak áttételesen értesülhetnek gyermek veszélyeztetettségéről.

A Szolgálat elsődleges szakmai célja, hogy a szociális és gyermekvédelmi segítséget, vagy támogatást igénylő személyek, családok és gyermekek helyzetének pozitív irányú megváltoztatása érdekében létrejövő észlelő- és jelzőrendszer szereplőivel érdemi és hatékony együttműködést tudjon kialakítani és működtetni. A jelzési vagy együttműködési kötelezettség elmulasztása esetén fegyelmi felelősségre vonásra is sor kerülhet.

g) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

A krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások településünkön korlátozottak. Krízishelyzetben az Önkormányzat a szociális rendeletben biztosított ellátásokat tudja nyújtani.

Az észlelő- és jelzőrendszer tagjaival való szakmai együttműködés a krízishelyzetek megoldásának egyik elengedhetetlen feltétele.

h) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés

A testnevelés és a sport részterületei egymással összefüggő és kölcsönhatásban álló egészet képeznek. Bármelyik részterület fejlesztése vagy elhanyagolása jelentősen kihat a testkultúra egészére. A testnevelés és a sport jelentős szerepet tölt be az ifjúság erkölcsi-fizikai nevelésében, a személyiség formálásában. A település az egészségmegőrzés érdekében, hosszú távon a sporttevékenységek középpontjában a gyermek és ifjúsági sportot, ezen belül is a teljesítő képes tudást adó, mérhető, ellenőrizhető, a jól szervezett, megfelelően motivált iskolai testnevelést kívánja állítani a sportolási feltételek fokozatos javításával és megteremtésével.

Emellett intézmények, egyházközségek minden nyáron szerveznek a látókörükben élő, hátrányos helyzetű gyermekeknek táborokat.

i) gyermekétkeztetés (intézményi, hétfélig, szünidei) ingyenes tankönyv

A gyermekétkeztetés a Nyírpazonyi Aranyalma Óvoda, Bölcsőde, Családi Bölcsőde és Konyha konyháján, illetve a Nyírpazonyi Református Egyházközség Simeon Szociális Szolgáltató Központ konyháján keresztül biztosított.

Nyírpazony Nagyközség Önkormányzata a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény és a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások és gyermekvédelmi szakellátások térítési díjáról és az igénylésükhöz felhasználható bizonyítékokról szóló 328/2011. (XII.29.) Korm. rendelet alapján szünidei gyermekétkeztetés keretében ingyenes ebédet biztosít a szülő, törvényes képviselő kérelmére bölcsődés, azaz öt hónapos kortól a 18. életév betöltéséig a nyírpazonyi lakó-, illetve tartózkodási hellyel rendelkező, hátrányos helyzetű rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek részére.

j) eltérő kultúrájú, vagy a hátrányos és nem hátrányos helyzetű gyermekcsoportok közötti programok

Településünkön gyakorlatilag minden gyermekeknek szóló program lehetővé teszi az eltérő kultúrájú vagy családi háttérű gyermekek közti kapcsolatok kialakulását, az intézményi, települési rendezvények abban a szemléletben kerülnek megszervezésre, hogy minden gyermek számára igényes szabadidős programot biztosítson származástól, anyagi helyzetétől, családi körülményektől függetlenül

k) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor járási, önkormányzati adat, civil érdekképviselők észrevételei

Az óvodai, az iskolai ellátások, valamint a gyermekjóléti és gyermekvédelmi, a családsegítő szolgáltatások, illetve juttatások segítik a hátrányos helyzetbe került gyermekek, gyermekes családok életkörülményeinek mielőbbi javulását, a gyermekek egészséges fejlődését, a gyermekek érdekeit szem előtt tartva az esélyegyenlőséget. Településünkön hátrányos megkülönböztetés nem történt, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése miatt eljárásra nem került sor, jelzés nem érkezett.

l) előnyben részesítés hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások az ellátórendszerek keretein belül

Nyírpazonban az egyházközösségek más intézményekkel együttműködve szervezett programot, adományozást, tartós élelmiszer osztást biztosít időközönként a rászoruló gyermekeknek.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

Az önkormányzat alapellátási kötelezettségei és önként vállalt feladatai ellátása értelmében gondoskodik oktatási-nevelési intézménye, a Nyírpazoni Aranyalma Óvoda, Bölcsőde, Családi Bölcsőde és Konyha működtetéséről. Az óvodai gyermekvédelmi munka fő feladatát a megelőzés, a segítség nyújtás képezi. A gyermekvédelmi munka valamennyi óvónő feladatkörébe beletartozik. Ezen belül fő feladatuk a hátrányos helyzetű, a sajátos nevelési igényű gyermekekkel való speciális foglalkozás. Az óvoda pedagógiai programjában kiemelten foglalkozik a család funkcióinak megerősítésével, a veszélyeztetettség okainak feltárásával és azok megelőzésével.

Feladatként jelenik meg az individualizálva szocializálás, a családok óvodai programba történő bevonása, a hagyományápolás. Az egyenlő esélyteremtés feltételeit az intézmény minden gyermek részére teljesíti. Mindenkinél biztosítani tudja az óvodai férőhelyet, a fejlődésben lemaradottak, és akadályoztatottak integrálódását, míg a lelkiismereti szabadsághoz való jog értelmében szülői kérésre biztosított a hitoktatás.

Az óvoda nyitvatartási ideje jól illeszkedik a munkában álló szülők munkaidejéhez, a szülők már reggel 7 órától vihetik a gyerekeket, ahol este 17.00 óráig tartózkodhatnak. Az óvoda a nyári szünetben mindössze 2 hétre van bezárva. Minden gyermeknek biztosítani tudják az óvodai férőhelyet, valamint a szakembereket.

Nyírpazoni Aranyalma Óvoda, Bölcsőde, Családi Bölcsőde és Konyha óvodapedagógusai a hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű és veszélyeztetett gyermekek sorsának alakulását folyamatosan figyelemmel kísérik és napi szinten jelzéssel élnek a szülők felé. Fontosnak tartják az egyéni bánásmód elvének érvényesítését, a szülőkkel való személyes kapcsolattartást, a rászoruló gyermekek hatékony megsegítését, minden esetben a gyermekek mindenekfelett álló érdekeit szem előtt tartva. Mindenkor biztosítják az esélyegyenlőséget, a gyermekek jogainak biztosítását minden

megkülönböztetés nélkül. Folyamatosan kapcsolatot tartanak a megfelelő szakemberekkel, intézményekkel (Családsegítő Szolgálat, Pedagógiai Szakszolgálat, bölcsőde, védőnők, gyermekorvos, fejlesztő pedagógus, logopédus, pszichológus).

a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása, a köznevelési intézménybe és más településen található fejlesztő programokra való eljutás módja, lehetőségei

Az egyenlő bánásmód követelménye kiterjed minden olyan nevelésre, oktatásra, képzésre, amely államilag jóváhagyott vagy előírt követelmények alapján folyik, vagy amelynek megszervezéséhez az állam közvetlen normatív költségvetési támogatást nyújt, illetve amelyhez közvetve – így különösen közterhek elengedése, elszámolása vagy adójóváírás útján – hozzájárul.

Az egyenlő bánásmód törvénye alapján mindenkit egyenlő bánásmód illet meg az oktatással és képzéssel kapcsolatban.

A szakértői bizottság véleményének figyelembevételével az oktatási intézmények biztosítják a korai fejlesztést és gondozást az érintett gyermekek esetében.

Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek, tanulók:

- különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló:
 - sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló,
 - beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló,
 - kiemelten tehetséges gyermek, tanuló
- hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek, tanuló

A sajátos nevelési igényű tanulók (SNI) és a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanulók (BTMN) fejlesztő foglalkozásai a jogszabályban meghatározottaknak megfelelően lettek kialakítva. A különleges bánásmódot igénylő tanulók megsegítése, fejlesztése a tanórákon is kiemelt feladat.

A Nyírpazonyi Aranyalma Óvoda, Bölcsőde, Családi Bölcsőde és Konyha Óvodában a 2017-es évben 2 hátrányos helyzetű gyermek járt. Míg 2020-ban már csak 1 hátrányos helyzetű gyermek van.

4.4. a) 1.számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek			
Év	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 092)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek aránya az óvodás gyermekekben belül (TS 093)
	Fő	Fő	%
2018	121	2	1,65
2019	148	2	1,35
2020	161	1	0,62
2021	165	0	0,00
2022	165	0	0,00
2023	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4. a) 2. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók			
Év	Általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 094)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya az általános iskolai tanulókon belül (TS 095)
	Fő	Fő	%
2018	185	11	5,95
2019	194	6	3,09
2020	216	1	0,46
2021	252	2	0,79
2022	270	1	0,37
2023	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

4.4. a) 3. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet a középszintű oktatásban						
Év	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gimnáziumi tanulók száma (TS 096)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a gimnáziumi tanulókon belül (TS 097)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (TS 098)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók aránya a tanuló számához viszonyítva (TS 099)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakgimnáziumi tanulók száma (TS 100)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a szakgimnáziumi tanulókon belül (TS 101)
	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2018	0	n.a.	0	n.a.	0	n.a.
2019	0	n.a.	0	n.a.	0	n.a.
2020	0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2021	0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2022	0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2023	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4. a) 4. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet		
Év	Megállapított hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 114)	Megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 113)
	fő	fő
2018	16	4
2019	6	3
2020	4	0
2021	4	0
2022	0	1
2023	0	1

Forrás: TeIR, KSH Tstar

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

A településen működő óvodában és iskolában a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások biztosítottak. A fejlesztésre szoruló gyermekek számára az óvodapedagógus, valamint az Egységes Pedagógiai Szakszolgálat szakemberei egyénre szabott fejlesztési tervet dolgoznak kis az iskolaérettségi szint elérése érdekében.

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai								
Év	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma - gyógypedagógiai neveléssel együtt (TS 085)	Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 090)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 088)	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Óvodai gyógypedagógiai gyermekcsoportok száma (TS 086)	Gyógypedagógiai oktatásban részesülő óvodás gyermekek száma az integráltan oktatott SNI gyermekek nélkül (TS 091)	Egy óvodai gyermekcsoportra jutó gyermekek száma (TS 089)
	fő	db	db	db	fő	db	fő	fő
2018	142	5	125	1	121	0	0	24
2019	175	6	150	1	148	0	0	25
2020	186	6	150	1	161	0	0	27
2021	210	6	150	1	165	0	0	28
2022	197	6	150	1	165	0	0	28
2023	189	6	150	1	n.a.	0	0	n.a.

Forrás: TelR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

4.4.4. számú táblázat - Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladatellátási helyek					
Tanév	Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban) (TS 080)	Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 081)	Általános iskolai feladat- ellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 079)	Egy általános iskolai osztályra jutó tanulók száma a nappali oktatásban (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 082)	Más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban (TS 084)
	db	db	db	fő	%
2018	0	8	1	23,13	21,08
2019	0	8	1	24,25	25,77
2020	0	9	1	24,00	26,39
2021	0	10	1	25,20	30,95
2022	0	11	1	24,55	28,15
2023	0	n.a.	1	n.a.	n.a.

Forrás: TelR, KSH Tstar

4.4.5. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezők a nappali oktatásban	
Tanév	A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban (TS 083)
	Fő
2018	16
2019	23
2020	19
2021	21
2022	30
2023	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregáció

Hátrányos megkülönböztetésről és a gyermekek jogellenes elkülönítéséről nincsenek információink, az óvodai és iskolai intézmények, valamint a gyermekjóléti és gyermekvédelmi, továbbá a családsegítő szolgáltatások és juttatások segítik a hátrányos helyzetbe került és SNI gyermekek, gyermekes családok életkörülményeinek mielőbbi javulását és a gyermekek egészséges fejlődését, a gyermekek érdekeit és esélyegyenlőségét tartva szem előtt.

d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutakozó eltérések

A Nyírpazony területén működő Színi Károly Magyar-Angol Két Tanítási Nyelvű Általános Iskolában elvégzett kompetencia mérés eredményében az országos átlaghoz képest jelentős eltérés sem pozitív, sem negatív irányban nem tapasztalható.

e) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások az ellátórendszerek keretein belül.

A gyermekjóléti szolgáltatás esetében a hátránykompenzáló szolgáltatások nagyban hozzájárulnak a fogyatékos gyermekek és szüleik szociális helyzetének javulásához, ami információnyújtásból, hivatalos ügyek intézésében való közreműködésből, tanácsadásból, közvetítésből és eseti gondozásból áll, ami a fogyatékos gyermekek érdekeit, minőségi életvitelét és fejlődését szolgálják. A családok számára jelentős kedvezmény, hogy a három vagy több gyermekesek, a tartósan beteg gyerekeket nevelők, a gyermeküket egyedül nevelők, valamint a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek számára biztosított az ingyenes tankönyvellátás, illetve étkezési térítésszám díj kedvezmény.

a Bursa Hungarica Felsőoktatási Ösztöndíjrendszer az esélyteremtés érdekében a hátrányos helyzetű, szociálisan rászoruló fiatalok felsőoktatásban való részvételét támogatja.

4.4.6. számú táblázat - Gyermekjóléti, hátránykompenzáló szolgáltatások				
Év	Biztos kezdet gyerekházat rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Tanoda szolgáltatást rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Család- és gyermekjóléti szolgáltatást igénybe vevő kiskorúak száma	Szünidei étkeztetésben részesülő gyermekek száma (TS 112)
	Fő	Fő	Fő	Fő
2018	0	0	0	18
2019	0	0	0	18
2020	0	0	0	9
2021	0	0	0	4
2022	0	0	0	1
2023	0	0	0	1

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményfenntartói adatok

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A család működését zavaró és akadályozó tényezők közül a családok anyagi problémái kiemelkedőek. A család széteséséből, a nevelés, gondozás, törődés, szeretet hiányából adódó gyermekkori magatartászavarok miatt a veszélyeztetett gyermekek száma megemelkedett.	- szabadidős programok szervezése, biztonságos kulturális színterek működtetése, - a hátrányos helyzetű gyermekekkel és családjukkal foglalkozó szakemberek továbbképzése, gyermekek önkéntes (társadalmi) munkára való nevelés elősegítése
A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt még kevesen veszik igénybe	Szülők tájékoztatása a kedvezménnyel járó további támogatásokról
A szülők általi negatív minta átöröklése - szocializációs hiányok	kiscsoportos komplex foglalkozások a szülők és gyermekek bevonásával
Iskolai étkeztetés helyben nem biztosított	Tálalókonyha kialakítása az iskola épületében
Iskolai hiányzások számának növekedése	Településőrök alkalmazása, térfigyelő kamerák kihelyezése
Folyamatosan bővülő óvodai létszám miatt, a jelenlegi játszó udvar területe nem elegendő a 160 fő gyermek szabadidős foglalkoztatásának kulturált eltöltéséhez.	Óvodai udvari játékok fejlesztése, korszerűsítése a Nyírpazonyi Aranyalma Óvodában.
Az óvodai létszám és csoport bővülése miatt, ezáltal segítve a nők munkaerőpiacra való visszatérését	Óvodai csoportszoba fejlesztése

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

A nemek közötti esélyegyenlőséget Európai Uniósi irányelvek és további törvények is biztosítják. Az Alaptörvény XV. cikke rögzíti, hogy a nők és férfiak egyenjogúak, vagyis mind a nőket, mind a férfiakat minden polgári, politikai, gazdasági, szociális, kulturális jog tekintetében azonos jogok illetik meg. A nőket és férfiakat egyenlő bánásmód illeti meg a munkavállalás, a szakképzés, az előmenetel, a szociális biztonság területén.

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

A nők gazdasági, munkaerő-piaci speciális helyzetét többek között az adja, hogy egyszerre több szerepet töltenek be a mindennapi életben, egyszerre kell helytállniuk a munkahelyen és a családjukban. A kettős szerep miatt sokszor plusz terhek nehezednek rájuk, s ez a szerepek összehangolása néha nehézséget jelenthet mindkét fél számára. A visszatérni szándékozó, illetve a kisgyermeket nevelő nők számára a korábbi munkahelyükre való visszatérés több szempontból is nehéz feladatot jelent. Munkától való tartós távollétük alatt készségeik, ismereteik elavulnak, megkopnak, amely alkalmazásukban hátráltathatja őket (főleg, ha több gyermek születése miatt hosszabb időt töltöttek távol). Még nagyobb hátrányban vannak azok, akik gyermeküket, vagy gyermekeiket egyedülállóként nevelik, és/vagy esetleg pályakezdőként kevés munkatapasztalattal rendelkeznek.

A nemek közötti hátrányos megkülönböztetést több jogszabály is tiltja, ezek között is kiemelt szerepet foglal el az Alaptörvény és a Munka Törvénykönyve. Ugyanakkor a nők és férfiak között a társadalmi élet minden területére kiterjedő egyenlőtlenség természetének, okainak feltárását nem írja elő jogszabály. A Munka törvénykönyve rendelkezik arról, hogy a munkaviszonnyal, így különösen a munka díjazásával kapcsolatban az egyenlő bánásmód követelményét meg kell tartani. Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló törvény megfogalmazza a közvetlen és a közvetett diszkrimináció fogalmát, amely rögzíti, hogy az adott személy olyan tulajdonsága miatt kerül hátrányba más, összehasonlítható helyzetben lévő személyekhez képest, amit nem tud befolyásolni. Védett tulajdonságként nevezi meg a törvény a nemet, családi állapotot, az anyaságot és terhességet is. A nők között is kiemelten hátrányos helyzetben vannak

- a 45 év feletti nők, változó képzettségi követelmények,
- a pályakezdők szakmai tapasztalatának hiánya,
- gyermekét egyedül nevelő nők,
- a gyeseen lévő illetve a kisgyermekes anyukák a munkából való kiesés miatt

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

A nők munkaerő-piaci hátránya összetett, nehezen vizsgálható jelenség, kedvezőtlen munkaerő-piaci helyzetük számos okra vezethető vissza. Ilyen többek között az anyaság, az iskolázottság, az életkor. A nők foglalkoztatottságát alapvetően befolyásoló tényező, hogy kisgyermekes anyáról van-e szó. A kisgyermekes szülők munkavállalását nehezíti a munkahelyek hiánya, az atipikus foglalkoztatási formák mellőzése. Kevés a részmunkaidős és a távmunka, a rugalmas munkaidő alkalmazása. A kisgyermekes anyák a megnövekedett családi feladatok, a „láthatatlan munka” mellett akkor tudnak nagyobb eséllyel helytállni a munkahelyükön is, ha azok rugalmas lehetőséget tudnak ajánlani számukra addig, amíg a gyermek kicsi. Ez több odafigyelést igényel mindkét féltől, a munkaadóktól és a munkavállalóktól is.

5.1.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint (a 3.2.1. táblával azonos)			
Év	Nyilvántartott álláskereső aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
	%	%	%
2018	2,64	4,09	3,37%
2019	2,98	3,3	3,14%
2020	3,84	5,23	4,54%
2021	2,52	3,54	3,03%
2022	2,9	2,75	2,83%
2023	2,6	2,22	2,41%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

5.1.2. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskereső (a 3.2.3. táblával azonos)		
Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőknél (TS 058)
	%	%
2018	55,17	52,08
2019	54,32	54,55
2020	50	54,24
2021	50	55
2022	52,63	42,5
2023	44,62	37,93

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

5.1.3. számú táblázat - Pályakezdő álláskereső száma (a 3.2.6. táblával azonos)		
Év	Nyilvántartott álláskereső száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskereső száma (TS 053)
	fő	Fő
2018	87	8
2019	81	7
2020	118	14
2021	80	3
2022	76	5
2023	65	6

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Nyírpazonyban 2015-ban a munkavállalási korú férfiak 5,5%-a volt munkanélküli, míg a nők 5,4%-a, 2016-ra ez az arány a férfiaknál 3,1%-ra csökkent, a nők esetében pedig 3,2%-re. Ha csak a női munkanélküliek arányát vizsgáljuk, megállapítható, hogy 2015. és 2020. között településünkön 4,5%-al csökkent a munkanélküli nők aránya.

A foglalkoztatás és a munkanélküliség alakulásának a nők körében a településen nem lehet okozati tényezője a bölcsődei, óvodai férőhelyek száma, hiánya, hiszen az településünkön, mindenki számára elérhető szolgáltatás.

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

A településen lévő foglalkoztatást segítő programokban a férfiak és nők aránya kiegyenlített, nincs kifejezetten a nők részére szervezett képzés. A foglalkoztatást segítő és képzési programok esetében figyelembe kell venni, hogy megnőtt a szakmunka iránti igény, amely elsősorban a férfi munkaerőt érinti. A nők fizikai erejüknél fogva kevésbé vonhatók be ezekre a területekre. Kifejezetten csak nőknek meghirdetett foglalkoztatást segítő képzési programok kis számban indulnak, de jellegüknél fogva jellemzően pl. a szövő, kertész, szociális ápoló, takarító képzések, melyeket a Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya indít, őket jelentkezők, őket vonják be.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

A nők elhelyezkedési esélyeit csökkenti az alacsony iskolai végzettség, a származás, etnikai hovatartozás, vagy ha hátrányos helyzetű kistérségekben élnek. Különösen nehéz helyzetben vannak azok, akiknél ezek a tényezők együttesen jelentkeznek. Az alacsony iskolai végzettségűek elhelyezkedési lehetősége a település és agglomerációja kínálta munkahelyeken alacsony. Alkalmi jelleggel, nyári időszakban idénymunkán jelentős számú alacsony végzettségű nő helyezkedik el és ez jelent jövedelmet számukra.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

Hazánkban a nők foglalkoztatottságában az elmúlt években kedvezőtlen helyen állt, a kisgyermekes anyák foglalkoztatási aránya hazánkban a legkisebb volt. A gyermekvállalást követően a nőknek sokszor esélyük sincs arra, hogy a munkahelyre visszatérhessenek, hiszen annyi idő alatt amíg az édesanya otthon van gyermekéve, sajnos sok esetben a munkahely megszűnik, vagy a munkakör átalakul. Előfordul, hogy az édesanyák különböző képzéseken, átképzéseken vesznek részt annak reményében, hogy a gyermekgondozási segély lejártakor nagyobb eséllyel térhetnek vissza a munkaerőpiacra.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

A nők munkaerő-piaci elhelyezkedése szempontjából lényeges a gyermekek számára nyújtott napközbeni ellátásokhoz történő hozzáférés, mert esélyeit a szolgáltatási hiányosságok alapvetően rontják. A kisgyermekesek munkaerő-piaci esélyeinek tekintetében elsődleges a családi bölcsődei férőhelyek száma. A településen biztosított az óvodai és iskolai ellátás is.

A gyermekek napközbeni ellátását biztosító kétszer 5 férőhelyes intézmény, ahol a gyermekek szakszerű gondozását – nevelését végzi. Ezen túlmenően a gyermekek életkorának és egészségi állapotának megfelelő, foglalkoztatást és étkeztetést biztosít azon gyermekek számára, akiknek szülei munkavégzésük, betegségük, szociális helyzetük, vagy egyéb ok miatt napközbeni ellátásukról nem tudnak gondoskodni.

Nyírpazonyban jelenleg egy önkormányzati fenntartású óvoda működik, amely 100 férőhelyet biztosít. Az óvoda nyitvatartási ideje alkalmazkodik a szülők munkahelyi elfoglaltságához.

A tekintetben kevés adat áll rendelkezésünkre, hogy a gyesről, gyedről munkába visszatérő szülők munkahelyei milyen mértékben veszik figyelembe a munkavállaló szülői feladatait, biztosít-e számukra rugalmasabb munkaidőt, egyéb könnyítéseket.

A helyi tájékozódás azonban elmondható, hogy léteznek „gyermekbarát” munkahelyek, illetve a szülők a nagyszülők, dédszülők, ismerősök segítségét veszik igénybe a gyermek elhelyezését nyújtó intézménybe szállításában vagy hazavitelében.

5. 2. 1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma (a 4.3.1. táblával azonos)

Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	fő	fő
2018	1	153	153
2019	1	161	161
2020	1	164	164
2021	1	158	158
2022	2	190	95
2023	2	210	105

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

5.2.2. a) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. a.) számú táblázatból

Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2018	0	0
2019	0	0
2020	0	0
2021	0	0
2022	0	0
2023	0	0

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

5.2.2. b) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. b.) számú táblázatból

Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2018	0	0	10	7	0	0	0	0
2019	0	0	10	10	0	0	0	0
2020	0	0	10	10	0	0	0	0
2021	0	0	10	10	0	0	0	0
2022	0	0	10	10	0	0	0	0
2023	0	0	10	10	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A védőnői szolgálat hatékony működése a gyermek és az anya védelmét is szolgálja. Nyírpazonyban a területi ellátást a védőnői szolgálatban kettő védőnő látja el, ahol nővédelemmel, várandós anyák gondozásával, gyermekágyas időszakban a tanácsadással foglalkoznak. Feladataik még a 0-6 éves korú gyermekek gondozása, az óvodások ellátása, az oktatási intézménybe nem járó otthon gondozott

A családtervezéssel, gyermekvállalással összefüggő ismeretek átadását, védőnői szolgálaton kívül a család- és gyermekjóléti szolgálat segíti.

Az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz történő hozzáférés egyik eleme a védőnői ellátás, amely a település lakosai részére teljes körűen biztosított.

5.4 A nőket érő erőszak, kapcsolati erőszak

Kiemelten fontos terület az esélyegyenlőség megteremtése szempontjából, hogy kiemelt hangsúlyt kapjanak azon jellegű tájékoztatások, amelyek azon szervezetek mutatják be, ismertetik ahová a bántalmazott nők fordulhatnak.

Kiemelt feladat a nők ez irányú tájékoztatása, illetve a társadalmi érzékenyítés lehetséges formáira történő figyelemfelhívás.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaothton, családok átmeneti otthona)

Nyírpazony nagyközségben sem önkormányzati anyaothton, sem nem önkormányzati fenntartású anyaothton nem működik. A településtől nem messze Nyíregyházán működik Családok Átmeneti Otthona. Az intézmény segítségét igénybe vehetik:

- háztartáson belüli erőszakot elszenvedett nők és gyermekeik,
- életvezetési problémák vagy más szociális és családi krízis miatt otthontalanná vált, továbbá védelmet kereső anyák és gyermekeik,
- válsághelyzetben lévő bántalmazott vagy várandós anyák.

Átmeneti jellegű ellátást nyújt lakóinak legfeljebb 12 hónapig, ha a probléma megoldása folyamatában ez idő alatt nem nyújt biztonságos kilépési lehetőséget további 6 hónapig az anya és a gyermeke számára otthonszerű elhelyezési formájában.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

A nők közéletben betöltött szerepét vizsgálva nem szabad elfelejteni, hogy az azonos jogok érvényesítéséhez elengedhetetlen a képviselet. A nők részvételére nemcsak a női nem reprezentálása miatt van szükség a politikában, azaz a közügyekről való döntési mechanizmusban, hanem mert ez szolgálja leginkább a közös érdeket. Nyírpazonyban a 2014. évi választásokon a képviselő-testületbe a 6 megválasztott képviselőből 2 nő került. Nyírpazonyban az önkormányzati hivatal és az oktatási intézmények, többségben női alkalmazottakat foglalkoztatnak. Településünkön 2003 évben megalakult a Nyírpazonyi Nők Klubja. Majd 2022-ben ismételten életre kelt a Nyírpazonyi Népdkör.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A kisgyermeket nevelő, a sokgyermekes, vagy gyermeküket egyedül nevelő anyák, valamint a 45 év feletti nők különösen, többszörösen is hátrányos helyzetben vannak a munkaerőpiacon. Ennek oka egyebek között a magyar társadalom hagyományos családmodelljében keresendő: még ma is sokan

vallják, hogy a nők helye a ház körül, a családban van nem a munkaerőpiacon. Tapasztalataink szerint a gyermek születését követően az otthon maradó szülő magányosnak érzi magát. Hirtelen az eddigi aktív életből minden háttérbe szorul, a megszokottól eltér. Ezért az önkormányzat a közművelődés, a sport, a szabadidő eltöltésének terén olyan családbarát környezetet kíván teremteni, amely közösségi teret nyújt számukra is, a kisgyermek részére játszótér építése, óvoda bővítése és családi napközi létrehozása révén. Helyi civil szerveződés a Baba-Mama Klub, ahol a kismamák együttesen egymást segítve tartanak közös programokat, közös délutáni sétákat a kisgyermekkel együtt.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Célzott programok szervezése a nők részére, kiemelve a gyermeküket egyedül nevelő nőket. Magas a gyermekét egyedül nevelő nők esetében az elmagányosodás kockázata	A célcsoport számára női klubok létrehozása
A GYÁS, GYES-ről való visszatérés a munkaerő piacra mérsékeli a szegénység kialakulásának kockázatát	A gyermekek napközbeni ellátását biztosító intézmények működtetése és létrehozása pályázati források segítségével, az önkormányzat gazdasági helyzetének figyelembevételével az ellátás költségeinek átvállalása
A 0-3 éves korú gyermeket nevelő nők munkába való visszatérése akadályozott a gyermek felügyelete miatt. Emiatt nőhet a munkanélküli nők aránya.	Bölcsődei férőhely bővítés

6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége

A társadalmi előregedés globális problémává lett Magyarországon. Nyírpazonyban az elmúlt évek tendenciáját követve több gyermek születik, az idősek száma csökken. Az utóbbi évek munkanélkülisége, közfoglalkoztatott viszony gyakorisága sok időskorú esetében kisnyugdíjat, minimális jövedelmet eredményezett. Ennek következményeként a megélhetés gondja jelen van életükben. Mindez maga után vonja az alacsony életszínvonalat, az élet minőségük romlását. Az időskorra jellemző a szellemi és fizikai aktivitás csökkenése, önálló képességük beszűkülése, a betegségek megjelenése. Az egyedüllét miatt gyakori a depresszió és a demencia kialakulása, a súlyos, krónikus megbetegedések és az előrehaladott demencia.

Az idősek szociális helyzetét azonban az is befolyásolja, hogy milyen típusú családban él. Az egyedül élő szociálisan, egészségügyileg rászorult idős emberek a város két (három telephely szerinti) szociális otthonában vehetnek igénybe szolgáltatást.

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

6.1. számú táblázat - Öregedési index (3. táblával azonos)

Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2018	554	534	103,75%
2019	571	567	100,71%
2020	576	580	99,31%
2021	575	643	89,42%
2022	576	663	86,88%
2023	597	696	85,78%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma

Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2018	315	481	796
2019	309	480	789
2020	305	477	782
2021	301	463	764
2022	292	465	757
2023	307	461	768

Forrás: TeIR, KSH Tstar

6.1.2. számú táblázat - Nyugdíjszerű ellátások

Év	Életkoron alapuló ellátásban részesülő férfiak száma (TS 067)	Életkoron alapuló ellátásban részesülő nők száma (TS 068)	Öregségi nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 069)	Öregségi nyugdíjban részesülő nők száma (TS 070)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 071)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő nők száma (TS 072)	Időskorúak járadékában részesítettek havi átlagos száma (fő) (TS 134)
2018	13	0	210	359	1	26	1
2019	14	0	220	374	1	25	1
2020	12	0	216	380	1	24	1
2021	10	0	218	374	2	19	1
2022	9	0	215	377	2	17	1
2023	10	0	232	379	2	16	1

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A községben a 60 év feletti aránya az összlakosság több mint 20 %-a. Az idősek nyugdíjai alacsonyok, különösen a volt mezőgazdasági dolgozóké. A nyugdíjasok között igen magas az egyszemélyes háztartások száma, mely háztartások nagyobb részét özvegy nők alkotják. Az, hogy az idősek hogyan élik meg az évek múlását, az egyedüllétet, nagymértékben függ a társadalom nyújtotta életkörülményektől, az idősekkel szemben tanúsított társadalmi magatartásról. A család fiatalabb

tagjai gyakran kevés időt szánnak a velük való törődésre, gyakran távol élnek idősebb családtagjaiktól, illetve a megélhetési gondok miatt több mint 8 órát dolgoznak.

A fentiek miatt megnőtt a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások iránti igény. Az idősök nappali ellátását, szociális étkeztetését, házi segítségnyújtást, idősök klubját 2001 évtől a Református egyház által üzemeltetett Simeon Szociális Szolgáltató Központ Idősök Klubja látja el. Az ellátást igénybe vevők számára szociális, egészségi és mentális állapotuknak megfelelő napi életritmust biztosító közösségi szolgáltatást szervez. Egészségi állapotuk, illetve idős koruk miatt szociális és mentális támogatásra szoruló, önmaguk ellátására részben képes személyek napközbeni ellátását az idősök klubja biztosítja.

A településen nyugdíjas klub is működik. Az önkormányzat kiemelt figyelmet fordít az idősökre, évente hagyományosan megrendezi az idősök napját, támogatja a nyugdíjas klubot. Az élet számos területén éri hátrányos megkülönböztetés az időskorúakat hazánkban.

A demográfiai folyamat jellemzőit az alábbiakban foglalhatjuk össze:

- magasabb a középkorú korosztály halandósága,
- nők élettartama hosszabb, mint a férfiaké

Az idős ember egyedül marad, elmagányosodik, a szellemi és fizikai aktivitása csökken, önellátási képessége romlik.

Az idősök nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülnek, a kötelező társadalombiztosítási nyugdíjrendszer saját jogú; és hozzátartozói nyugellátásokat biztosít számukra. A társadalombiztosítási nyugdíjrendszer keretében járó hozzátartozói nyugellátás az özvegyi nyugdíj; az árvaellátás; a szülői nyugdíj; a baleseti hozzátartozói nyugellátások, valamint az özvegyi járadék. A megváltozott munkaképességű nyugdíjasok rokkantsági ellátásban és rehabilitációs ellátásban részesülhetnek.

6.2 Idősök munkaerő-piaci helyzete

a) idősök, nyugdíjasok foglalkoztatottsága

Az idősök foglalkoztatására hatással vannak az aktív korúakra vonatkozó munkaerő-piaci lehetőségek is, hiszen, ha egy gazdaságban nagy munkaerőigény van, akkor az idősöknek is jobb esélyei vannak arra, hogy a nyugdíjuk mellett dolgozzanak.

Az idősök, illetve az idősödő emberek alacsony havi jövedelmükre, nyugdíjukra tekintettel szívesen végeznének jövedelemkiegészítő tevékenységet, erre azonban akkor kaphatnak esélyt, ha olyan szaktudással és sok éves szakmai tapasztalattal rendelkeznek, amely az adott munka elvégzéséhez elengedhetetlen.

6.2. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén (a 3.2.2. táblázatból)

Nyilvántartott álláskereső száma összesen	Év	2018	2019	2020	2021	2022	2023
	Fő összesen	87	81	118	80	76	65
41-45 év (TS 042)	Fő	11	10	11	5	7	8
	%	12,64%	12,35%	9,32%	6,25%	9,21%	12,31%
46-50 év (TS 043)	Fő	11	12	12	5	4	6
	%	12,64%	14,81%	10,17%	6,25%	5,26%	9,23%
51-55 év (TS 044)	Fő	2	9	11	8	5	6
	%	2,30%	11,11%	9,32%	10,00%	6,58%	9,23%
56-60 év (TS 045)	Fő	13	13	10	12	9	4
	%	14,94%	16,05%	8,47%	15,00%	11,84%	6,15%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	14	16	16	21	25	25
	%	16,09%	19,75%	13,56%	26,25%	32,89%	38,46%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Jól látható az idősök foglalkoztatásával kapcsolatos probléma, ugyanis a 2013-2017 időszak között a regisztrált munkanélküliek száma csökkent azonban az 55 év feletti aránya pedig a 2013-as évhez képest 2017-ra a duplájára emelkedett.

b) tevékeny idősor (pl. élethosszig tartó tanulás, idősorok, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen)

Számos európai államban az oktatás, kultúra, sport, szabadidő, valamint a szociális szolgáltatások területén dolgoznak önkéntes segítők, leggyakrabban a helyi közösség vagy a rászoruló érintettek köréből. Az önkéntes munka így emeli a közszolgáltatások társadalmi megbecsültségét, presztízsét. Az önkéntes segítők számos olyan programban tudnak humán erőforrást biztosítani, amely nem igényli a szakember magas szintű tudását, felkészülését.

Az önkéntes munka hazánkban még nem elterjedt. Az önkéntes munkában hasznosítani lehetnek az idős, aktívabb személyek tudását, tapasztalatait. A fizetett munkától való visszavonulás nagyon sok idősödő ember életében okoz törést és megoldást jelentene számukra a foglalkoztatásuk, hasznossá tételük. Másrészt az intézmények szakdolgozóinak leterheltsége is csökkenthető lenne. Az idősebb embereknek a társadalom életében való aktív részvétele minden szereplő számára, önkormányzat, civil szervezetek és az egyén számára is létfontosságú lehet.

Az idősorok aktív társadalmi szerepvállalása leginkább önszerveződéseikben érhető tetten. A nyugdíjas szervezetek, egyesületek az idősorok számára legkedveltebb társadalmi szerveződések és ezen szervezetek lehetnek a döntéshozók partnerei a helyi ügyek egyeztetésében. Számos olyan program működik hazánkban, ahol ezek a szervezetek segítséget, támogatást nyújtanak időskorú társainak, tanácsadást tartanak, segítenek a legrászorultabbaknak, így az idősorok támogatásának olyan szegmensét képezik, melyet formális intézményes eszközökkel nem lehetséges lefedni.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Az emberek döntő többsége egyáltalán nem rendelkezik információval arról, hogy az idősebb korosztállyal szemben is megvalósulhat diszkrimináció, a jelenséget egyáltalán nem problémaként tartják számon és más védett tulajdonságokkal ellentétben alábecsülik az ilyenfajta megkülönböztetés elleni fellépés fontosságát. Ezen a területen jellemzően nem élnek az érintettek azon jogukkal, hogy panaszukkal a kompetens szervezethez, hatósághoz forduljanak.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

a) az idők egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése

6.3. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma (Megegyezik a 6.1.1-es táblázattal)			
Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2018	315	481	796
2019	309	480	789
2020	305	477	782
2021	301	463	764
2022	292	465	757
2023	307	461	768

Forrás: TeIR, KSH Tstar

6.3.1. számú táblázat - 65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma				
Év	65 év feletti lakosság száma (férfiak TS 026, nők TS 028)	Nappali ellátásban részesülő időskorúak száma (TS 129)	Házi segítségnyújtásban részesülők száma (TS 130)	Szociális étkeztetésben részesülők száma (TS 131)
	Fő	Fő	fő	fő
2018	554	49	42	90
2019	571	35	44	97
2020	576	35	40	105
2021	575	41	37	115
2022	576	39	39	135
2023	597	35	41	144

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A személyes gondoskodást nyújtó, időseket érintő szociális ellátásokat az önkormányzat a kötelezően ellátandó feladatai között biztosítja. A szociális alapszolgáltatások megszervezésével az állam, az egyház és a települési önkormányzat segítséget nyújt a szociálisan rászorulóknak részére saját otthonukban és lakókörnyezetükben önálló életvitelük fenntartásában, valamint egészségi állapotukból, mentális állapotukból vagy más okból származó problémáik megoldásában.

Az idősek ellátásában a településen kiemelt szerepe van a Simeon Szociális Szolgáltató Központnak, amely az ellátottak szociális, egészségi és mentális állapotuknak megfelelő napi életritmust biztosító közösségi szolgáltatást szervez.

A településen működik a házi segítségnyújtás, aminek célja, a szolgáltatást igénybe vevő személy önálló életvitelének fenntartása a saját lakókörnyezetében. Nyírpazonyban a házi segítségnyújtást a Református Egyház biztosítja.

Az idősek ellátásában jelentős szerepe van a tanyagondnoki szolgáltatásnak. A szolgáltatást az önkormányzat biztosítja a lakosság részére.

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A kulturális programokhoz való hozzáférés feltételei Nyírpazonyban megfelelőek az idős korosztály igényeinek. A kulturális programok, események, intézmények biztosítják az idősebb korosztály szabadidő eltöltéséhez való jogának érvényesülését, továbbá segítik a szolgáltatások megközelítésének közlekedési lehetőségét, akadálymentességét, a kedvezményes igénybevétel lehetőségeit. A szervezők munkájának köszönhetően az idősek rendszeres látogatói a rendezvényeknek, a könyvtárban rendezett foglalkozásoknak, illetve a Csalogány Nyugdíjas klub által szervezett programoknak.

c) idősek informatikai jártassága

Az idősek informatikai képességeinek fejlesztése ma már elengedhetetlen. Ezzel nemcsak a munkaerőpiacon való elhelyezkedési esélyeik nőnek, de általában véve is több információhoz juthatnak rövid időn belül és hatékony módon. Folyamatosak az idős korosztály részére meghirdetett képzések és a tudás megszerzésére irányuló programok. Ilyen program a Segítő Kezek az Aktív Évekért Közhasznú Nonprofit Kft. által szervezett „Idősügyi infokommunikációs program” amely keretében 4 fő közfoglalkoztatott segíti a településen élő 65 év feletti idősek informatikai oktatását. A számítógépes ismeretek iránti igény a célcsoport részéről egyre nagyobb, mely betudható az internet elterjedésének, de megemlítenéd a családtagok elköltözésének, munkavállalás miatti távolság esetén a kapcsolattartás egyik módjának is.

d) generációk közötti programok

Nyírpazonyban nagyon összetartó közösség él. Az Önkormányzat ezért programszervezései során kiemelt figyelmet szentel arra, hogy az egészen kicsi gyerekektől, az idősekig, minden korosztály megtalálja a számára ideális kapcsolódást biztosító műsorszámokat. Ezen kívül minden évben Idősek Napján és Karácsonykor – kimondottan a helyi 65 év felettieknek szervezett önkormányzati rendezvényen - a helyi iskolások alkalomhoz illő műsorral kedveskednek a helyi szépkorúaknak. A szintén minden évben megrendezésre kerülő Karácsonyi hagyományok ápolása alkalmával az óvodások, iskolások versekkel, dalokkal készülnek, melyet minden a településen lévő intézmény meglátogatása során előadnak. Advent 4 vasárnapján a térre kihelyezett mindenki adventi koszorúja nyújt lehetőséget a vasárnapi közös ünneplésre, melyet gyertya gyújtás után közös kántálással fejeznek be. A meghitt együtt ünneplés közelebb hozza egymáshoz a különböző generációkat a lehetőséget biztosítva az intergenerációs kapcsolatok kialakítására, ápolására.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

A célcsoporttal kapcsolatos sajátos igények kielégítését célzó programok felsorolásánál meg kell említeni az önkormányzat, valamint a református és az evangélikus egyház által fenntartott összességében 120 férőhelyet számláló idősök klubjainak szolgáltatásait, mely biztosítja az idősök nappali ellátását, és lehetőség nyílik a közösségi együttlétre, szabadidős programokban való részvételre.

A településünkön már hagyománnyá vált a minden évben megrendezésre kerülő Öregek Napja, mely rendezvényre az időskorú lakosság kap meghívást. A Csalogány Nyugdíjas Klub aktív résztvevője a település közösségi életének. Csoportos kirándulásokat, közös szabadidős tevékenységet szerveznek. Már hagyomány a minden évben augusztus 20-án megrendezésre kerülő Új kenyér fesztivál. Ezen rendezvények a községben élő főleg idős lakosság számára nagy jelentőséggel bírnak. Több ilyen közösségi rendezvényre lenne szükség mivel sok embernek csak ez jelenti az egész évi szórakozást, kimozdulást otthonából.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősök helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Egyedül élők elmagányosodása	Az érintett réteg közösségi életbe való bevonása
Akadálymentesítés hiánya néhány közintézménynél, közszolgáltatásokhoz, kultúrához való hozzáférés nehezen megoldható	Akadálymentesítés
Alacsony az idősödő és idős emberek foglalkoztatása	Mindenki számára hozzáférhető képzések, átképzések rendszerének fejlesztése, a felnőttkorban való képzés módszertanának fejlesztése. Az idősök foglalkoztatását segítő szervezetek közreműködése, a foglalkoztatást támogató és elfogadó jellegű gazdasági és társadalmi magatartási minták bővítése és fejlesztése
Kevés azon programok száma, amelyek a generációk közötti szolidaritást erősítenék	Az idősödés folyamatának pozitív bemutatását a társadalom egésze számára (programok szervezése a fiatal generációnak)
Az idősök és a fogyatékkal élők nehezen tudnak eljutni a megfelelő gyógykezelésre, a szükséges vizsgálatokra.	Tanyagondnoki gépjármű tároló kialakítása, új mikrobusz beszerzése

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

Fogyatékos személy az, aki érzékszervi - így különösen látás-, hallásszervi, mozgásszervi, értelmi képességeit jelentős mértékben vagy egyáltalán nem birtokolja, illetőleg a kommunikációjában számottevően korlátozott, és ez számára tartós hátrányt jelent a társadalmi életben való aktív részvétel során.

A Fogyatékos-sággal élő személyek jogairól szóló egyezmény és az ahhoz kapcsolódó Fakultatív Jegyzőkönyv kihirdetéséről szóló 2007. évi XCII. törvény 1 cikk szerint fogyatékos személy minden olyan személy, aki hosszan tartó fizikai, értelmi, mentális vagy érzékszervi károsodással él, amely

számos egyéb akadállyal együtt korlátozhatja az adott személy teljes, hatékony és másokkal egyenlő társadalmi szerepvállalását.

Mint általában az esélyegyenlőség területén, a fogyatékoság ügyében is a társadalmi szemléletformálás nagy kihívás. Komoly kihívás és súlyos feladat hárul a döntéshozókra és végrehajtókra a társadalom egésze tekintetében, mindenki számára világossá kell tenni, hogy a fogyatékos emberek integrációja mindannyiunk feladata és nem csupán anyagi hozzájárulás kérdése. Az egyenlő esélyű hozzáférés nem csak liftek, rámpák, speciális táblák vagy éppen hangos térkép alkalmazást jelenti, hanem azt a szemléletet is, amely a fogyatékos embert egyenjogúnak és egyenrangúnak tekinti.

7.1 A településen fogyatékosággal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

Tapasztalataink szerint elhelyezkedésük során számos akadállyal kell megküzdeni. A munkáltató előítélete mellett a közlekedés eszközök használata is nehezíti helyzetüket.

A fogyatékos személyek elszigeteltek a társadalomban, így családjaik is jobban elkülönülnek a környezetüktől, ami értelmi fogyatékoság esetén még jelentősebb.

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma nemenként			
Év	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Férfiak (TS 061)	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Nők (TS 062)	Összesen
2018	68	80	148
2019	53	67	120
2020	53	62	115
2021	49	60	109
2022	41	58	99
2023	38	54	92

Forrás: TeIR, KSH Tstar

7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő fogyatékkal élők száma	
Év	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma (TS 128)
2018	0
2019	0
2020	0
2021	0
2022	0
2023	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar; és helyi adatszolgáltatók

a) fogyatékkal élők foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás

A fogyatékos emberek a munkavállalók egyik legjelentősebb és leghátrányosabb csoportja. A foglalkoztatást biztosító munkáltató köteles biztosítani a munkavégzéshez szükséges mértékben a munkahelyi környezet, így különösen a munkaeszközök, berendezések megfelelő átalakítását. Az átalakítással kapcsolatos költségek fedezésére a központi költségvetésből támogatás igényelhető. Ha a fogyatékos személy foglalkoztatása az integrált foglalkoztatás keretében nem megvalósítható, úgy számára speciális munkahelyek működtetésével a munkához való jogát lehetőség szerint biztosítani kell. A védett munkahelyet a központi költségvetés normatív támogatásban részesíti. Településünkön sajnos nem jellemző az integrált és a védett foglalkoztatás.

Az önkormányzat intézményei leginkább a törvényi előírásnak megfelelően foglalkoztatnak megváltozott munkaképességű személyeket (többnyire a rehabilitációs hozzájárulás fizetési kötelezettség miatt). A fogyatékos munkavállalókkal kapcsolatos probléma oka elsősorban az, hogy a teljesítménykényszer miatt nincs lehetősége a szervezeteknek a fogyatékos személy speciális munkavégzési körülményeit, igényeit figyelembe venni, emiatt sokszor alkalmazásuk is meghiúsul.

b) munkavállalást segítő lehetőségek

Településünkön a közintézmények, közösségi terek, akadálymentesített, mozgáskorlátozottak számára is elérhetőek

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Gyakran előforduló probléma, hogy a fogyatékos személyt akadályozottsága miatt nem foglalkoztatják a végzettségének és képzettségének megfelelő álláshelyen. (pl.: felsőfokú végzettsége ellenére alacsonyabb végzettséggel is betölthető foglalkoztatást ajánlanak neki.)

A fogyatékos személyek foglalkoztatása akkor is meghiúsulhat, ha a fogyatékos személy nem tudja megközelíteni a munkahelyet, a településen belüli közlekedési akadályok miatt, és különösen, ha a támogató szolgálattól sem kap segítséget. Ilyen információk beszerzése rendkívül nehéz, hiszen az érintettek nem hozzák a hátrányos megkülönböztetést nyilvánosságra, mert ezzel a jövőbeni alkalmaztatási kilátásaik is csökkennek. Nyírpazonban jelzés ilyen jellegű problémáról nem érkezett.

d) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok

A fogyatékkal élő emberek és családjaik a legsérülékenyebb társadalmi csoportot alkotják. Feladatunk olyan környezet teremtése, működtetése, hogy egyenlő eséllyel érvényesülhessenek a mindennapi életünk során a lakhatás és közlekedési eszközök használata, a szociális és egészségügyi ellátás, az iskoláztatási és munkalehetőségek, a kulturális és társadalmi élet, valamint a sport és a szórakozás területén is. A fogyatékkal élők legnagyobb részének egyetlen megélhetési forrása az alacsony összegű nyugdíj, járadék, segély. Egyes esetekben az iskolai végzettségük elmarad az egészséges társaikétól, ami tovább rontja megélhetési esélyeiket. A tartós egészségügyi problémákkal, illetve fogyatékkal élő emberek munkaerő-piaci lehetőségei erősen behatárolódtak.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzübeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

A szociális ellátásokat igénybe vevők között nagy valószínűséggel jelen vannak fogyatékos személyek is, mint például az alanyi közgyógy ellátásban részesülők körében, de hiteles statisztikai adat, kimutatás ezen vonatkozásban nincs. A fogyatékkal élő személyek számára külön pénzübeli és természetbeni ellátást és kedvezményt az önkormányzat nem nyújt és erre az ellátásra vonatkozó

rendeletünk sincs. A fogyatékkal élő felnőttek legnagyobb részének sokszor egyetlen megélhetési forrása az általában alacsony összegű rokkantsági nyugdíj, rokkantsági járadék, rehabilitációs ellátás, illetve plusz juttatásként a feltételek fennállása esetén a fogyatékosági támogatás. A gyermekeket tartós betegségük okán magasabb összegű családi pótlék illeti meg.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

A fizikai, érzékszervi és értelmi fogyatékkal élők számára olyan környezet kialakítása, mely megkönnyíti a közlekedést, a tájékozódást és általában minden olyan tevékenység elvégzését, amelyben az érintett személyek fogyatékoságuk miatt akadályoztatva vannak. Megkülönböztetünk fizikai és infokommunikációs akadálymentesítést.

a) egészségügyi és rehabilitációs ellátások elérhetősége, együttműködése

A szakellátások Nyíregyházán vannak, az ide történő eljutás feltételezhetően a fogyatékos személyek számára problémát jelent, ezért az Önkormányzat a falugondnoki szolgálat gépjárművével igény esetén biztosítja a szállítást.

b) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége

Nyírpazonyban az intézmények többsége akadálymentesített, megközelíthető. Ez azért is fontos, mert elsődlegesen az akadálymentesítés hiánya az, ami miatt a fogyatékos emberek inkább otthon dolgoznak, vagy olyan munkahelyet próbálnak választani, melyet jól megközelíthetnek. A közszolgáltatást nyújtó intézmények akadálymentesítése folyamatos. Az egészségügyi, szociális szolgáltatások, a kulturális programokhoz történő fizikai akadálymentesített helyszínen érhetőek el. A hatályos jogszabályoknak megfelelően új beruházás, felújítás akadálymentesített környezet biztosításával történik. Ma már kötelezően, jogszabályban előírt az akadálymentesítettség, amelynek betartatása az építésügyi hatóság feladata. Alapelv, hogy a településfejlesztési tervekben és más településfejlesztési dokumentációkban általános elvárásként jelenik meg az egyenlő esélyű hozzáférés szempontrendszer.

Nyírpazony nagyközség közintézményeinek akadálymentesítési kimutatása mozgáskorlátozottak vonatkozásában

Általános Iskola	részleges
Polgármesteri hivatal	teljes
Könyvtár	részleges
Orvosi rendelők	teljes
Aranyalma Óvoda	teljes
Nyírpazony Településüzemeltetési Kft.	teljes
Védőnői Szolgálat	teljes
Idősek otthona	teljes
Családi bölcsőde	részleges
Közösségi ház	részleges
Faluház	teljes
Posta	részleges
Gyógyszertár	részleges
Sport Csarnok	teljes
Picur-lak Bölcsőde	teljes

c) közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége

A nyírpazonyi Polgármesteri Hivatal fogyatékos személyek számára is akadálymentesen megközelíthető, információs pult és mozgáskorlátozottak részére kialakított illemhelyiség szolgálja az ügyfelek érdekeit. Az önkormányzatunk lehetővé teszi a lakosság által igénybe vehető elektronikus kapcsolatot, vagyis az ügyintézéshez szükséges adatlapok, űrlapok, nyomtatványok letölthetőségét. Az e-közigazgatás kiépítése folyamatban van.

d) munkahelyek akadálymentesítettsége

Nyírpazonyban a munkahelyek többségénél nem megoldott az akadálymentesítés. Akadálymentesnek csak az az épület tekinthető, amelyben minden szerkezet, berendezési tárgy minden ember számára – beleértve az átmenetileg vagy tartósan fizikai, érzékszervi, értelmi fogyatékos-sággal élő embereket is – önállóan használható. Az épületben lévő munkahelyek önállóan, külső segítség nélkül, korlátlanul és biztonságosan igénybe vehetők, mert az ehhez szükséges megfelelő méretű hely, információ, jelzésrendszer és műszaki háttér adott.

e) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége

A közterek, közutak kialakítása során kiemelt figyelmet fordít az Önkormányzat az akadálymentesítésre. A településen mozgássérültek számára parkolóhelyek, illetve akadálymentes autóbusz várakozóhelyek, egyenletes, síkfelületű járdák kerültek kialakításra. A településfejlesztési tervekben és más településfejlesztési dokumentációkban általános elvként jelenik meg az egyenlő hozzáférés biztosítása.

f) fogyatékos személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékosok nappali intézménye, stb.)

Településünkön elérhető a családsegítés, az étkeztetés, a házi segítségnyújtás, a nappali ellátások közül az idősök napközi otthona működik. Az önkormányzat a szociális alapszolgáltatásokat ellátási szerződés keretében oldja meg. A település nagyságából fakadóan a fogyatékos személyek, a hajléktalanok, valamint a szenvedélybetegek helyi ellátása, valamint a fogyatékosok szociális szakellátása helyben nem megoldott. A települési közoktatási intézmények elhelyezkedésüket tekintve könnyen megközelíthető helyen fekszenek. Az iskola és az óvoda alapító okiratában szerepel az integráltan oktatható (SNI) gyermekek felvétele, a fogyatékos-ságnak megfelelő korlátozással.

g) előnyben részesítés (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

A fogyatékos személyek kevésbé tudnak élni jogaikkal, ezért minden módon szükséges a különleges bánásmód és hogy a lehetőségekhez képest előnyben részesüljenek. Ilyen módon érvényesülhet az esélyegyenlőség és a hátrányos megkülönböztetés tilalma. Ha a fogyatékos személy integrált foglalkoztatás nem valósítható meg, úgy számára a munkához való jogát speciális munkahelyek kialakításával kell biztosítani.

7.4 Fogyatékkal élők sajátos igényeinek kielégítését célzó programok a településen

Kifejezetten a fogyatékossgal élők sajátos igényeinek kielégítését célzó programok nem működnek településünkön, ilyen programok működtetésére nem jelentkezett igény. Célzó programokat a településen működő Talantum Alapítvány lát el.

7.5 A fogyatékossgal élöket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és a felszámolásukra irányuló kezdeményezések

Tapasztalataink alapján feltételezhetjük, hogy nincs olyan társadalmi probléma, mely településünkön fokozottabban érintené a fogyatékossgal élők csoportját, mint más településeken. Nem találkoztunk olyan esettel amikor egy fogyatékossgal élő személyt bármilyen atrocitás ért volna településünkön. Ez köszönhető annak, hogy összetartó településként mindenki ismeri a fogyatékossgal élő személyt, így megfelelően közelítenek és kommunikálnak a fogyatékossgal élő személyhez. Azonban bizonyára nagyobb településen élőknel jelen vannak azok az esetleges problémák, melyekkel bárhol máshol is szembesülhet egy fogyatékossgal élő személy. Ilyen probléma lehet, hogy a többségi társadalom tagjai sokszor nem tudják, miként közelítsenek egy fogyatékossgal élő személyhez, hogy miként kommunikáljanak, mi a számukra megfelelő segítségnyújtási forma stb.

7.6 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Inaktív a fogyatékos személyek kulturális, társadalmi, sport élete	Pályázatok révén különböző programok szervezése, biztosítása
Egészségügyi prevenciók szolgáltatások hiánya, illetve megközelíthetlensége, szükséges szűrőprogramokra történő eljutás nehézsége	Célzott egészségügyi programok szervezése

Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítások	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Külterületen lévő lakóházak megközelítésének biztosítása aszfalt burkolatú utakon, járdák építése a településen	Település útjainak aszfaltozása, járdák építése a könnyebb közlekedés érdekében
A településen nagyobb rendezvények, közösségi programok megvalósításához nincs alkalmas épület.	A településen minden célcsoport számára közösségi programok, rendezvények megtartásához alkalmas épület kialakítása.
A településen sportolni vágyók részére, sportrendezvények megtartására nincs alkalmas épület.	A településen minden célcsoport számára, sportolási lehetőséghez és sportrendezvények megtartásához alkalmas épület kialakítása.
A településen a nagy esőzések idején a felgyülemlett csapadékvizet, a korábban kialakított árkok nem képesek elvezetni, emiatt az útra és az ingatlanok udvarára befolyik a csapadék.	A település mélyebben fekvő területén csapadékvíz elvezető árkok építése, és egy nagyobb víztározó kiépítése. Célja a belvíz okozta kártételek enyhítése, (kimosás miatt bekövetkező talaj és talajvízszennyezés, ingatlanokon történő kártétel, úthálózat állagromlása) élhetőbb lakókörnyezet megteremtése mellett a csapadék hasznosítását/hasznosulását is lehetővé tevő rendszer kiépítés.
A településen élők számára nem teljes körű a megelőző szűrések biztosítása, megvalósításához nincs alkalmas épület.	Nyírpazony településen az egészségügyi szolgáltatás bővítése, a szolgáltatások egy intézményben való hozzáférése. Az egészségügyi szűréseken a lakosság minél nagyobb számban

	vegyen részt, és a prevenciók szűrésekkel csökkenne a súlyos megbetegedések száma.
A mezőri szolgálat gépjárműve idős, elhasználódott.	A lakosság biztonságérzetének, valamint a külterületen elhelyezkedő mezőgazdasági területek folyamatos felügyeletének, termelt áruk eltulajdonítás elleni védelmének biztosításához megfelelő gépjármű biztosítása.
A mai időben átalakultak a temetkezési szokások. Egyre több család választja az urnás temetést. Ehhez az igényhez a temetőben jelenleg nincs elegendő hely kialakítva. A csapadékos időben a sírokhoz való eljutás az idősök és mozgáskorlátozottak számára kifejezetten gondot jelent, mivel nem rendelkezünk a temető teljes területét lefedő térkő burkolattal. A sétány bővítése szükségessé vált.	Kulturált körülmények megteremtése a gyászolók számára, mely az elhunyt hozzátartozó méltó temetését biztosítja. Urna sírfa és sírhelyek bővítése, a temetkezési szokások átalakulásához igazodva.
Az önkormányzat által fenntartott intézmények fenntartási költsége jelentős pénzügyi terhet jelent.	A környezet védelme mellett, napelemes rendszer kiépítésével jelentősen csökkentjük az intézmények fenntartási költségeit. Hőszivattyú, geotermikus fűtés kialakítása, mellyel energiaköltséget csökkentjük.
A település nem rendelkezik alkalmas épülettel a helyi gazdák, őstermelők termékeinek értékesítéséhez.	A helyi gazdák, őstermelők termékeinek értékesítéséhez szükséges épület kialakítása.
Célzott kulturális és közösségi programok hiánya a határ menti magyar lakta települések bevonásával.	Az összefogás és az összetartozás érzésének fokozása érdekében rendezvények szervezése, részvételre ösztönzése, közös kultúránk ápolása.
A szilárd burkolatú utak állapotának romlása miatt, a közlekedés biztonságának növelése érdekében	A közlekedés biztonságosabbá tétele, az utak megfelelő állapotának a fenntartása.
A megnövekedett házasságkötések számára tekintettel, színvonal, és az eseményhez méltó házasságkötő terem biztosítása.	A házasulandók és családtagjainak kulturált környezet biztosítása, az eseményen résztvevők nagyobb számának hely biztosítása
A Településüzemeltetési Kft. hatékonyabb munkavégzése céljából, valamint az óvoda és a bölcsőde udvarának bővítése céljából.	Az óvodai és bölcsődei gyerekek részére a napközbeni szabadidős programok nagyobb területen történő megtartása, a játszótér területének növelése. A Településüzemeltetési Kft. tulajdonában lévő gépek tárolásának megfelelő biztosítása.
A megemelkedett óvodai létszám indokoltá teszi, hogy a gyermekek a napközbeni étkezést külön erre a célra kialakított helyiségben végezhesék. Jelenleg az étkező két csoportszobává alakult, kisebb helyiségben történik az étkeztetés.	Az óvodás korú gyermekek étkezésének kulturált, elkülönített tágas helyen történő biztosítása.
Egy darab óvodai tornaszoba kialakítása, a gyermekek részére történő sportfoglalkozások és egyéb szabadidős sporttevékenységek lebonyolításához. Megfelelő tér kialakítása, a korosztály mozgásigényének kielégítéséhez.	Megfelelő tér kialakítása a gyermekek mozgásigényéhez, sportfoglalkozások és egyéb szabadidős sporttevékenységek lebonyolításához.

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

a) a 3–7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (pl. közfeladatot ellátó szervezetek száma közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma stb.)

A településünkön jellemző a szolgáltatásokra, hogy egymásra épülnek, egymást kiegészítik. A személyre szabott szolgáltatások biztosítását a helyi ellátórendszeren belüli koordináció, együttműködés biztosítja. Ezek pontos számáról, szervezethez nem állnak adatok rendelkezésünkre. Az önkormányzat pályázatok, program megvalósítás kapcsán partnerségi, együttműködési megállapodásokat köt intézményeivel, civilszervezeteivel. Egyéb megállapodások számáról nincs információnk.

b) helyi önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi és civil szektor és gazdasági szereplők közötti partnerség bemutatása

Településünkön a civil szervezetek aktív tevékenységet folytatnak. A helyi lakosság nagy számban vesz részt a civil szervezetek programjain. Az Önkormányzatunk anyagilag támogatja a civil szervezeteket.

Jelentős civil szervezetek a településen: Nyírpazonyi Nők Klubja, Nyírpazonyi Népdalkör, Csalogány Nyugdíjas Klub, Sportegyesület Nyírpazony, Polgárórség. Településünkön a civil szervezetek függetlenségét elismerjük és tiszteletben tartjuk. Partneri viszony van az önkormányzat és a civil szervezetek között. Az együttműködésnek köszönhetően az önkormányzati rendezvényeken, közösségi és kulturális programokon aktívan részt vesznek ezek a szervezetek. Az egyházzal is jó az önkormányzat viszonya, az önkormányzat pályázatok megírásával segíti az egyházat településünkön.

c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség, társadalmi felzárkózást segítő közös programok bemutatása

Az önkormányzat a település érdekeit szem előtt tartva elsősorban szociális területen erős az együttműködés.

d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

A Nyíregyházán működő roma nemzetiségi önkormányzattal a közfoglalkoztatási programok tekintetében jónak mondható a kapcsolat.

e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

A Nyírpazonyban működő civil szervezetek többsége kapcsolódik, illetve részt vesz a közfeladatok ellátásában. A 5 civilszervezet az érintett célcsoportokkal kapcsolatosan is az esélyegyenlőség elérésére törekszik. A szervezetek alapszabályukban meghatározott módon képviselik tagságukat, társadalmi párbeszédet kezdeményeznek szükség esetén, támogatják lehetőségükhöz mérten a látókörükben élő rászoruló célcsoport tagjait.

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

Az önkormányzat számára fontos a helyi vállalkozások szerepvállalása, a település érdekeit figyelembe vevő intézkedéseik megtétele. Törekednek a jó partneri kapcsolat kialakítására, mely eredményeként közös akarattal tudnak lépéseket tenni az esélyegyenlőség megteremtéséért. A vállalkozások támogatóként jelen vannak Nyírpazony rendezvényein, kezdeményezések mellé állnak és anyagilag is támogatják azokat.

g.) lakossági önszerveződés – a Könyvtár, mint közösségi színtér

2014. évtől a településen működő Könyvtárban különböző célcsoportok számára (hátrányos helyzetűek, idősek, nők, kismamák, pszichés betegek, gyermekek) egyre több programban való részvételre nyílt lehetőség. Az eltelt évek alatt ezek a célcsoportok heti rendszerességgel, önszervező módon különböző programokat szerveznek, melyre nagyobb érdeklődés van a településen. A programok különböző célcsoportok számára kerülnek megrendezésre, ilyen például:

- idősek részére: horgolda, irodalmi est, ünnepekhez kapcsolódó hagyományőrző kézműves foglalkozások
- gyermekek részére: olvasólétra, település kultúrájának és hagyományának megismerése, népi hagyományok, szokások ápolása, mozi délután, népi ételek elkészítése (pl.: sárgatúró, mézeskalács, stb...)
- kismamák részére: baba-mama klub
- fogyatékkal élők részére: kézműves foglalkozások, kártya est

Így az évek folyamán napi, heti illetve havi rendszerességgel kerülnek megrendezésre a programok, az érintettek kezdeményezése alapján.

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése.

HEP fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

Az esélyegyenlőségi programot a település a helyben szokásos módon közzéteszi. Az esélyegyenlőségi program öt évre készült. Időarányos megvalósítását, illetve a helyzetelemzésben feltártak esetleges megvalósítását két évente át kell tekinteni és a helyi esélyegyenlőségi programot felül kell vizsgálni. A dokumentumok elkészítését megelőzte az adatgyűjtés, mely kiterjedt az önkormányzat intézményei, vezetői felé, megfogalmazódnak a településen élők problémái, esélyegyenlőség biztosítása kapcsán felszínre kerülő akadályok.

Az adatgyűjtés folyamán mód lett megismerni a megkérdezett szervezetek jellemzőit, lehetőségeit, szabályozásukat és mindazt, amit eddig tettek és tesznek a saját területükön az esélyegyenlőség biztosítása érdekében.

A helyzetelemzés előkészítésében részt vettek, a településünkön dolgozó köznevelési, egészségügyi és gyermekjóléti intézmények dolgozói. A szervezeteknek és a lakosság számára is elérhetővé válik az elfogadott, települési honlapon közzétett esélyegyenlőségi program.

a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a HEP elkészítésének folyamatába; A Helyi Esélyegyenlőségi Program elkészítése során a település intézményei, a civil szervezetek, az egyházak, az állami intézmények bevonásra kerültek az egyes esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő problémák feltárásának folyamatába. Adatszolgáltatás kapcsán működtek velünk együtt, de a problémák beazonosítása, megfogalmazása terén is segítségünkre voltak. Az egyeztetések személyes, telefonos és elektronikus formában zajlottak.

b) az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása, valamint annak rögzítése, hogy működtet-e HEP Fórumot; Az esélyegyenlőségi program a képviselő-testület általi elfogadását követően kihirdetésre kerül a település honlapján (www.nyirpazony.hu), valamint az Önkormányzat hirdetőtábláján, hogy bárki számára megismerhető legyen, és a község lakossága számára biztosított legyen az észrevételek megtételének lehetősége. A települési intézmények, az egyházak, a civil szféra képviselői, illetve a lakosság visszajelzéseit az Önkormányzat beépíti a végrehajtással kapcsolatos feladatok ellátásának folyamatába.

c) A képviselő-testületi döntést követően az elfogadott HEP dokumentumot, valamint a hiteles határozatot a települési önkormányzat a helyben szokásos módon közzé teszi, és megküldi a TEF esélyegyenlőségi mentora részére. A TEF az települési önkormányzatok HEP-jeit közzéteszi, honlapján megjelenti.

A Helvi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Munkanélküliek arányának csökkentése	közfoglalkoztatási programok, képzések szervezése
	Utak, járdák minősége nem megfelelő	Utak aszfaltozása, járdák építése az önkormányzati költségvetés által biztosított keretből és pályázati forrásokból
	Célzott kulturális, közösségi programok hiánya	Pályázati források feltérképezése a célok elérése érdekében és ez által a kompetenciájuk fejlesztése
Gyermekek	A család működését zavaró és akadályozó tényezők közül a családok anyagi problémái kiemelkedőek. A család széteséséből, a nevelés, gondozás, törődés, szeretet hiányából adódó gyermekkori magatartászavarok miatt a veszélyeztetett gyermekek száma megemelkedett.	- szabadidős programok szervezése, biztonságos kulturális színterek működtetése, a hátrányos helyzetű gyermekekkel és családjukkal foglalkozó szakemberek továbbképzése, gyermekek önkéntes (társadalmi) munkára való nevelés elősegítése
	A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt még kevesen veszik igénybe	Szülők tájékoztatása a kedvezménnyel járó további támogatásokról
	A szülők általi negatív minta átöröklése - szocializációs hiányok	kiscsoportos komplex foglalkozások a szülők és gyermekek bevonásával
	Iskolai étkeztetés helyben nem biztosított	Tálalókonyha kialakítása az iskola épületében
	Iskolai hiányzások számának növekedése	Településőrök alkalmazása, térfigyelő kamerák kihelyezése
	Folyamatosan bővülő óvodai létszám miatt, a jelenlegi játszó udvar területe nem elegendő a 160 fő gyermek szabadidős foglalkoztatásának kulturált eltöltéséhez.	Óvodai udvari játékok fejlesztése, korszerűsítése a Nyírpazonyi Aranyalma Óvodában.
	Az óvodai létszám és csoport bővülése miatt, ezáltal segítve a nők munkaerőpiacra való visszatérését	Óvodai csoportszoba fejlesztése
Idősek	Egyedül élők elmagányosodása	Az érintett réteg közösségi életbe való bevonása

	Akadálymentesítés hiánya néhány közintézménynél, közszolgáltatásokhoz, kultúrához való hozzáférés nehezen megoldható	Akadálymentesítés
	Alacsony az idősödő és idős emberek foglalkoztatása	Mindenki számára hozzáférhető képzések, átképzések rendszerének fejlesztése, a felnőttkorban való képzés módszertanának fejlesztése. Az idősek foglalkoztatását segítő szervezetek közreműködése, a foglalkoztatást támogató és elfogadó jellegű gazdasági és társadalmi magatartási minták bővítése és fejlesztése
	Kevés azon programok száma, amelyek a generációk közötti szolidaritást erősítene	Az idősödés folyamatának pozitív bemutatását a társadalom egésze számára (programok szervezése a fiatal generációnak)
	Az idősek és a fogyatékkal élők nehezen tudnak eljutni a megfelelő gyógykezelésre, a szükséges vizsgálatokra.	Tanyagondnoki gépjármű tároló kialakítása, új mikrobusz beszerzése
Nők	Célzott programok szervezése a nők részére, kiemelve a gyermeküket egyedül nevelő nőket. Magas a gyermekét egyedül nevelő nők esetében az elmagányosodás kockázata	A célcsoport számára női klubok létrehozása
	A GYÁS, GYES-ről való visszatérés a munkaerő piacra mérsékeli a szegénység kialakulásának kockázatát	A gyermekek napközbeni ellátását biztosító intézmények működtetése és létrehozása pályázati források segítségével, az önkormányzat gazdasági helyzetének figyelembevételével az ellátás költségeinek átvállalása
	A 0-3 éves korú gyermeket nevelő nők munkába való visszatérése akadályozott a gyermek felügyelete miatt. Emiatt nőhet a munkanélküli nők aránya.	Bölcsődei férőhely bővítés
Fogyatékkal élők	Inaktív a fogyatékos személyek kulturális, társadalmi, sport élete	Pályázatok révén különböző programok szervezése, biztosítása
	Egészségügyi prevenciók szolgáltatások hiánya, illetve megközelíthetatlensége, szükséges szűrőprogramokra történő eljutás nehézsége	Célzott egészségügyi programok szervezése
Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítások	Külterületen lévő lakóházak megközelítésének biztosítása aszfalt burkolatú utakon, járdák építése a településen	Település útjainak aszfaltozása, járdák építése a könnyebb közlekedés érdekében

	A településen nagyobb rendezvények, közösségi programok megvalósításához nincs alkalmas épület.	A településen minden célcsoport számára közösségi programok, rendezvények megtartásához alkalmas épület kialakítása.
	A településen sportolni vágyók részére, sportrendezvények megtartására nincs alkalmas épület.	A településen minden célcsoport számára, sportolási lehetőséghez és sportrendezvények megtartásához alkalmas épület kialakítása.
	A településen a nagy esőzések idején a felgyülemlett csapadékvizet, a korábban kialakított árkok nem képesek elvezetni, emiatt az útra és az ingatlanok udvarára befolyik a csapadék.	A település mélyebben fekvő területén csapadékvíz elvezető árkok építése, és egy nagyobb víztározó kiépítése. Célja a belvíz okozta kártételek enyhítése, (kimosás miatt bekövetkező talaj és talajvízszennyezés, ingatlanokon történő kártétel, úthálózat állagromlása) élhetőbb lakókörnyezet megteremtése mellett a csapadék hasznosítását/hasznosulását is lehetővé tevő rendszer kiépítés.
	A településen élők számára nem teljes körű a megelőző szűrések biztosítása, megvalósításához nincs alkalmas épület.	Nyírpazony településen az egészségügyi szolgáltatás bővítése, a szolgáltatások egy intézményben való hozzáférése. Az egészségügyi szűréseken a lakosság minél nagyobb számban vegyen részt, és a prevenció szűrésekkel csökkenne a súlyos megbetegedések száma.
	A mezőőri szolgálat gépjárműve idős, elhasználódott.	A lakosság biztonságérzetének, valamint a külterületen elhelyezkedő mezőgazdasági területek folyamatos felügyeletének, termelt áruk eltulajdonítás elleni védelmének biztosításához megfelelő gépjármű biztosítása.
	A mai időben átalakultak a temetkezési szokások. Egyre több család választja az urnás temetést. Ehhez az igényhez a temetőben jelenleg nincs elegendő hely kialakítva. A csapadékos időben a sírokhoz való eljutás az idősek és mozgáskorlátozottak számára kifejezetten gondot jelent, mivel nem rendelkezünk a temető teljes területét lefedő térkő burkolattal. A sétány bővítése szükségessé vált.	Kulturált körülmények megteremtése a gyászolók számára, mely az elhunyt hozzátartozó méltó temetését biztosítja. Urna sírfa és sírhelyek bővítése, a temetkezési szokások átalakulásához igazodva.
	Az önkormányzat által fenntartott intézmények fenntartási költsége jelentős pénzügyi terhet jelent.	A környezet védelme mellett, napelemes rendszer kiépítésével jelentősen csökkentjük az intézmények fenntartási költségeit. Hőszivattyú, geotermikus fűtés

		kialakítása, mellyel energiaköltséget csökkentjük.
	A település nem rendelkezik alkalmas épülettel a helyi gazdák, őstermelők termékeinek értékesítéséhez.	A helyi gazdák, őstermelők termékeinek értékesítéséhez szükséges épület kialakítása.
	Célzott kulturális és közösségi programok hiánya a határ menti magyar lakta települések bevonásával.	Az összefogás és az összetartozás érzésének fokozása érdekében rendezvények szervezése, részvételre ösztönzése, közös kultúránk ápolása.
	A szilárd burkolatú utak állapotának romlása miatt, a közlekedés biztonságának növelése érdekében	A közlekedés biztonságosabbá tétele, az utak megfelelő állapotának a fenntartása.
	A megnövekedett házasságkötések számára tekintettel, színvonal, és az eseményhez méltó házasságkötő terem biztosítása.	A házasulandók és családtagjainak kulturált környezet biztosítása, az eseményen résztvevők nagyobb számának hely biztosítása
	A Településüzemeltetési Kft. hatékonyabb munkavégzése céljából, valamint az óvoda és a bölcsőde udvarának bővítése céljából.	Az óvodai és bölcsődei gyerekek részére a napközbeni szabadidős programok nagyobb területen történő megtartása, a játszótér területének növelése. A Településüzemeltetési Kft. tulajdonában lévő gépek tárolásának megfelelő biztosítása.
	A megemelkedett óvodai létszám indokoltá teszi, hogy a gyermekek a napközbeni étkezést külön erre a célra kialakított helyiségben végezhessek. Jelenleg az étkező két csoportszobává alakult, kisebb helyiségben történik az étkeztetés.	Az óvodás korú gyermekek étkezésének kulturált, elkülönített tágas helyen történő biztosítása.
	Egy darab óvodai tornaszoba kialakítása, a gyermekek részére történő sportfoglalkozások és egyéb szabadidős sporttevékenységek lebonyolításához. Megfelelő tér kialakítása, a korosztály mozgásigényének kielégítéséhez.	Megfelelő tér kialakítása a gyermekek mozgásigényéhez, sportfoglalkozások és egyéb szabadidős sporttevékenységek lebonyolításához.

A beavatkozások megvalósítói

Célcsoport	Következtetésben megjelölt beavatkozási terület, mint intézkedés címe, megnevezése	Az intézkedésbe bevont aktorok és partnerek – kiemelve a felelőst
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Munkanélküliek arányának csökkentése	Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal Járási Hivatal Munkaügyi Kirendeltsége, Nyírpazony Nagyközség Önkormányzat, Nyírpazony Településüzemeltetési Kft.

	Lakhatási körülmények javítása	Nyírpazony Nagyközség Önkormányzat, Nyírpazony Településüzemeltetési Kft.
	Célzott kulturális, közösségi programok hiánya	Nyírpazony Nagyközség Önkormányzat, helyi civilszervezetek, Oktatási-nevelési intézmények
Gyermekek	A család működését zavaró és akadályozó tényezők közül a családok anyagi problémái kiemelkedőek. A család széteséséből, a nevelés, gondozás, törődés, szeretet hiányából adódó gyermekkori magatartászavarok miatt a veszélyeztetett gyermekek száma megemelkedett.	Nyírpazony Nagyközség Önkormányzat, Nyíregyházi Család- és Gyermejjóléti Központ, Oktatási-nevelési intézmények
	A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt még kevesen veszik igénybe	Nyírpazony Nagyközség Önkormányzat
	A szülők általi negatív minta átörökítése-szocializációs hiányok	Nyírpazony Nagyközség Önkormányzat, Egyházközségek, Nyíregyházi Család- és Gyermejjóléti Központ, Civil szervezetek
	Gyermekek iskola szünetben való felügyelete	Nyírpazony Nagyközség Önkormányzat, Egyházközségek, Nyíregyházi Család- és Gyermejjóléti Központ
	Iskolai hiányzások számának csökkentése	Nyírpazony Nagyközség Önkormányzat, Nyírpazony Településüzemeltetési Kft., Polgárőr Egyesületek, Oktatási-nevelési intézmény
	Az ellátásokat biztosító intézmények infrastrukturális feltételei folyamatosan javulnak, de szükség van a felülvizsgálatokra, korszerűsítésre, valamint a különböző programok, szolgáltatások fejlesztésére, amelyekhez az állami finanszírozás nem elegendő	Nyírpazony Nagyközség Önkormányzat, Oktatási-nevelési intézmények
Idősek	Egyedül élők elmagányosodása	Nyírpazony Nagyközség Önkormányzat, Civil szervezetek, Szociális szolgáltatást nyújtó intézmény
	Nem megfelelő az időskorú lakosság tanulásának elősegítése	Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal Járási Hivatal Munkaügyi Kirendeltsége, Nyírpazony Nagyközség Önkormányzat,
	Alacsony az idősödő és idős emberek foglalkoztatása	Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal Járási Hivatal Munkaügyi Kirendeltsége, Nyírpazony Nagyközség Önkormányzat, Nyírpazony Településüzemeltetési Kft.
	Kevés azon programok száma, amelyek a generációk közötti szolidaritást erősítene	Nyírpazony Nagyközség Önkormányzat, Civil szervezetek, Egyházközségek
Nők	A piaci szektorban a vállalkozások gazdasági érdekeltisége ellen hat a	Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal Járási Hivatal Munkaügyi

	családbarát szolgáltatások – a rugalmas munkaidő, 4-6 órás foglalkoztatások bevezetése. Nincsenek családbarát munkahelyek.	Kirendeltsége, Nyírpazony Nagyközség Önkormányzat, Nyírpazony Településüzemeltetési Kft., Civil szervezetek, Helyi vállalkozások
	A GYÁS, GYES-ről való visszatérés a munkaerő piacra mérsékeli a szegénység kialakulásának kockázatát	Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal Járási Hivatal Munkaügyi Kirendeltsége, Nyírpazony Nagyközség Önkormányzat, Nyírpazony Településüzemeltetési Kft., Nyíregyházi Család- és Gyermejjóléti Központ
Fogyatékkal élők	Fogyatékos személyek foglalkoztatása nem megoldott, alacsony a foglalkoztatottak aránya	Nyírpazony Nagyközség Önkormányzat, Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal Járási Hivatal Munkaügyi Kirendeltsége,
	Inaktív a fogyatékos személyek kulturális, társadalmi, sport élete	Nyírpazony Nagyközség Önkormányzat, Civil szervezetek
	Egészségügyi prevenciók szolgáltatások hiánya, illetve megközelíthetatlensége, szükséges szűrőprogramokra történő eljutás nehézsége	Nyírpazony Nagyközség Önkormányzat, Civil szervezetek, Egyházközségek
	Akadálymentesítés hiányának teljeskörű megoldása a településen	Nyírpazony Nagyközség Önkormányzat, Nyírpazony Településüzemeltetési Kft.

Jövőképünk

Nyírpazony Nagyközség Önkormányzatának legfontosabb célja, a Nyírpazonyban élő állampolgárok jólétének biztosítása, életminőségének folyamatos javítása, olyan támogatói környezet biztosítása, amely erősíti a közösséghez és a lakóhelyhez kötődést és a társadalmi szolidaritást. Olyan település kívánunk lenni, amely kiemelt figyelmet, ha kell pozitív diszkriminációt alkalmaz a veszélyeztetett célcsoportok számára. Célunk, hogy az önkormányzat tudatos intézkedéseinek hatására a hátrányos helyzetű csoportok felzárkózási esélyei, életminőségük és életük önálló irányításának lehetőségei javuljanak.

A program célja akkor valósulhat meg leginkább, ha együttműködés révén az érintett szervezetek és intézmények alkalmazkodnak a folyamatosan változó igényekhez és törekednek a programban meghatározott intézkedések megvalósítására.

II. A gyermekek esélyegyenlősége									
1	Szabadidős programok szervezése	A család működéséről, Szabadidős programok Nyírpazonyi zavaró akadályozó szervezése, biztonságos Nagy-köz-ségi okok miatti kulturális szinterrek Gazdasági veszélyeztetettség működtetése, a Programja hátrányos helyzetű gyermekekkel és családjukkal foglalkozó szakemberek továbbképzése, gyermekek önkéntes munkára való nevelés elősegítése	MNTFS 2030 Szabadidős programok szervezése, önismeret, önkormányzat, etti órák az Nyíregyházi iskolában, gyermekek Család- és társadalmi Gyermekjóléti életre való Központ nevelése, könyvtári szolgáltatások fejlesztése, információkai oktatás eszközbeszerzés elősegítése	Közköztársi intézmények, önkormányzat, és az Nyíregyházi Család- és társadalmi Gyermekjóléti Központ	2027. 09. 28. (kedd) A célcsoporthoz Önkormányzat, közoktatási intézmények költségvetése, személyi és tárgyi programjába feltételek, pályázati beépítve és források kihasználása	2027. 09. 28. (kedd) A célcsoporthoz Önkormányzat, közoktatási intézmények költségvetése, személyi és tárgyi programjába feltételek, pályázati beépítve és források kihasználása	Az önkormányzat nem releváns koncepciójába. Közköztársi intézmények költségvetése, személyi és tárgyi programjába feltételek, pályázati beépítve és források kihasználása		
2	Rászorulókat tájékoztatása	A rendszeres, az igényelhető Gazdasági gyermekvédelmi kedvezményről Program kedvezményről és tájékoztatást a rászorulókat részére támogatások lehetőségeiről tájékoztatás a rászorulókat részére	MNTFS 2030 Szülők tájékoztatása a kedvezmény-nyel járó támogatásokról	Nyírpazonyi a Nagyközség Önkormányzat	2027. 09. 28. (kedd) Tájékoztatás formái, megszólított személyesen, iskola szülők száma óvoda útján.	Személyi és tárgyi feltételek biztosítása	nem releváns		
3	A pozitív szülői minta erősítése	A szülő-gyermek kapcsolat erősítése, mindkét oldal erősítése és a pozitív minta követés hiányszorítások	MNTFS 2030 Szülők csoportok, Nyírpazonyi közös szülő-Önkormányzat, gyermek csoportok Egyházközségek, programokkal.	Nyírpazonyi a Nagyközség Önkormányzat, Nyíregyházi Család- és Gyermekjóléti Központ, Civil szervezetek	2027. 09. 28. (kedd) Évente több A pozitív szülői A kapcsolatok erősítése, mindkét oldal erősítése és a pozitív minta követés	Személyi és tárgyi feltételek biztosítása	nem releváns		
4	Csellengők számanak csökkentése	Iskolai hiányszorítások időben az iskolai hiányszorítások és a rászorítások csökkentése	MNTFS 2030 Polgárház, aktív Nyírpazonyi jelenléte, térfigyelő Nagyközség kamerahálózat bővítése	Nyírpazonyi a Nagyközség Önkormányzat, Nyíregyházi Településüzemeltetési Kft., Polgárház Egyesületek, Oktatási-nevelési intézmény	2027. 09. 28. (kedd) Iskolai hiányszorítások csökkentése	Személyi és tárgyi feltételek biztosítása, önkormányzat költségvetése, pályázati források kihasználása	nem releváns		
5	Tálatálalóknyha kialakítása iskola épületében.	A tanulókat kétféleképpen alkalmas Gazdasági az élethelyiség kialakítása az Program. óvoda épületében iskola épületén belül, biztosított, emiatt, hogy a tanulókat az iskola épületétől távolították a tanulóknak gondnoki feladatokat kellő körben.	MNTFS 2030 Pályázat benyújtása, megvalósítása. 1 db 60 férőhelyes tálatálalóknyha és élethelyiség kialakítása.	Polgármester, jegyző	2027. 09. 28. (kedd) Egy darab Humán: kivitelező, 5 év, folyamatos nem releváns karbantartással	Humán: kivitelező, 5 év, folyamatos nem releváns karbantartással	nem releváns		

[illegible]

3	A célcsoport Célzott programokA számára nőiservezése a nőkcsökkentése, klubok létrehozása	élmagányosodásGazdasági Program	Nők ésA kisgyermekesPolgármester, anyukák, jegyző	2027. 09. 28. (kedd)	Szakkörön megjelentek száma, fényképek, dokumentáció, jelenléti ív.	Humán: Önkormányzat, Védőnő, Könyvtár-résztvevők vezető; Pénzügyi-résztvevők Önkormányzati sajtó, pályázati forrás; Technikai: Terem, asztalok, székek	Motiváció a fenntartása
IV. Az idősek esélyegyenlősége							
1	Egyedül élőEgyedül számúra célzottelmagányosodása programok szervezése	életKözösségi létrehozása, védőhálóMagányosodása bővítése	MINTFS 2030 Előadások, tanácsadás, közösségi programok szervezése, közösségi életbe szolgáltatást való bevonás	Nyírpazony Nagyközség Önkormányzat, Civil szervezetek, Szociális Munkaügyi nyújtó intézmény	2027. 09. 28. (kedd)	Célcsoportból résztvevők száma,	A fenntarthatóság nem releváns függ az anyagi, tárgyi és humán feltételektől, a résztvevők motiváltságától
2	Idősen dolgozni isAlacsony idősokorak foglalkoztatottsága	azA 45 év felettiek foglalkoztatási arányának növelésével, a munkakerőpiacról való korai kikerülés megelőzésével a munka világába visszacsatolni a nyugdíjkorhatárt még el nem érő, munkaképes idősodó embereket	MINTFS 2030 Mindenki számáraSzabolcs-Szatmár-Bereg Megyei képzések, Kormányhivatal Járási Hivatal rendszérének Munkaügyi fejlesztése, Az Kirendeltsége, idősok Nyírpazony foglalkoztatását Nagyközség segítő szervezetekÖnkormányzat, közreműködése, aNyírpazony foglalkoztatást Településüzemelte támogató jellegű gazdasági és társadalmi magatartási minták bővítése és fejlesztése	Nyírpazony Nagyközség Önkormányzat, Civil szervezetek, Szociális Munkaügyi nyújtó intézmény	2027. 09. 28. (kedd)	Programok szervezése, elindítása, adatgyűjtés, hogy lehetséges az idősok hány kihasználása százalékát sikerült bevonni képzésekbe, a munka világába	Tárgyi, anyagi ésA fenntarthatóság nem releváns függ az anyagi, tárgyi és humán feltételektől, a résztvevők motiváltságától
3	Generációs programok	A generációk közöttiAz idősok és fiatalok kapcsolatainak erősítése, ezzel együtt egymás segítése	MINTFS 2030 Az idősodásNyírpazony folyamatának Nagyközség pozitív bemutatásaÖnkormányzat, a társadalom Civil szervezetek, egésze számára, Egyházközségek közös programok szervezése, programokon való részvétel elősegítése	Nyírpazony Nagyközség Önkormányzat, Civil szervezetek, Szociális Munkaügyi nyújtó intézmény	2027. 09. 28. (kedd)	Programokon résztvevők száma	Személyi, tárgyiA fenntarthatóság nem releváns feltételek biztosítása függ az anyagi, az önkormányzat tárgyi és humán költségvetésében, feltételektől, a pályázati források résztvevők kihasználása

[illegible]

3. Megvalósítás

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására **Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot** hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

A Helyi Esélyegyenlőségi Programban foglaltak végrehajtásának ellenőrzése érdekében HEP Fórumot hozunk létre.

A HEP Fórum feladatai:

- az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a kötelezettségek teljesítésének nyomon követése, dokumentálása, és mindezekről a település képviselő-testületének rendszeres tájékoztatása,
- **célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosítása, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazása, összehangolása,**
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata, a HEP IT aktualizálása,
- az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével **tematikus munkacsoportokat alakítunk 2 ezer fő feletti településeken (opcionálisan)** az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok

rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára. A munkacsoportok éves munkatervvel rendelkeznek.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább **kétévente, a felülvizsgálatok és az új HEP elfogadása előtt**, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül, illetve újabb munkacsoportokat hozhat létre.

3.3 Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

3.4 Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett éves monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

3.5 Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről Dubay László polgármester és Dr. Dancs János jegyző felel.:

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.

- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum vagy annak valamely munkacsoportjának bevonásával és támogatásával végzi. Így
 - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
 - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
 - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
 - o Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A HEP Fórum vezetőjének feladata és felelőssége:

- a HEP IT megvalósításának koordinálása (a HEP IT-ben érintett felek tevékenységének összehangolása, instruálása),
- a HEP IT végrehajtásának nyomon követése,
- az esélyegyenlőség sérülésére vonatkozó esetleges panaszok kivizsgálása az önkormányzat felelőssével közösen
- a HEP Fórum összehívása és működtetése.

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Minden, az önkormányzattal és annak intézményeivel szerződéses viszonyban álló, számukra szolgáltatást nyújtó fél felelőssége, hogy megismerje a HEP IT-t, magára nézve kötelezőként kövesse azt, és megfeleljen az elvárásainak, amelyre vonatkozó passzust a jövőben bele kell foglalni a szerződésbe. Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-et, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak. (Ld. pl. a köznevelési intézmények fenntartása és működtetése.)

3.6 Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a kétévente előírt – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető – felülvizsgálat során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a HEP Fórum 30 napon belül jelentést kér a beavatkozási terület felelősétől, amelyben bemutatja az indikátorok teljesülése elmaradásának okait, és a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek. A HEP Fórum a beszámolót a benyújtástól számított 30 napon belül megtárgyalja és javaslatot tesz az önkormányzat képviselőtestületének a szükséges intézkedésekre.

A program szándékos mulasztásból fakadó nem teljesülése esetén az HEP IT végrehajtásáért felelős személy intézkedik a felelős(ök) meghatározásáról, és – szükség esetén – felelősségre vonásáról.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. A Nyírpazony nagyközség Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

II. Ezt követően Nyírpazony Nagyközség Önkormányzat képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és a 60/2022. (IX. 29.) határozatával elfogadta.

III. Ezt követően Nyírpazony Nagyközség Önkormányzat képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Program felülvizsgálatát (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és a 84/2024. (IX. 30.) határozatával elfogadta.

Csatolt melléklet: képviselő testület elfogadó határozatának kivonata.

IV. Ezt követően Nyírpazony Nagyközség Önkormányzat képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot áttekintette és a ../2026. (IX. ...) határozatával változatlan formában jóváhagyta.

Csatolt melléklet: képviselő testület elfogadó határozatának kivonata.

Nyírpazony, 2026.

Dr. Dancs János
jegyző

Dubay László
polgármester